

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIV | NÚM. 2258
2,90€ | 1 GENER 2023

Agustí Codinach

Excursionistes caminant vers l'ermita de Sant Joan de Montserrat.

A l'equador del Sínode

El diàleg entre Església universal
i local marca el camí de la fase continental,
que comença al febrer

P 3, 8-11

Alejandro Ernesto

P 16-17

**Els altres «Nadals»
de Terra Santa**

Calendari 2023

Podeu adquirir el calendari de **Catalunya Cristiana** a la nostra seu

Té un preu de 6 €, i també hi ha l'opció d'enviar-lo a domicili

Aquest any, els textos han estat seleccionats per Fernando Cordero, periodista, religiós dels Sagrats Cors i membre de la Comissió de Comunicació del Sínode (Roma)

2023

Any de la Sinodalitat

Foto: Agusti Codinach

2023: Any de la Sinodalitat

L'Església catòlica està immersa en un procés d'escolta, de reflexió i de discerniment que enllaça amb la seva mateixa essència, la de caminar plegats per continuar construint una Església fidel a l'Evangelí des de la comuna dignitat baptismal i pertinença a l'Església Poble de Déu.

Després de la fase diocesana del Sínode sobre la Sinodalitat, ara arrenca la fase continental. A Europa les reunions d'aquesta nova etapa tindran lloc del 5 al 12 febrer a la ciutat de Praga, la capital de Txèquia. I encara faltará la fase universal. La voluntat, però, és que les diòcesis hi continuïn implicades, que no es desentenguin de la nova etapa, sinó que es mantinguin al caliu del que s'hi cuina.

Una humil contribució d'aquest setmanari al Sínode sobre la Sinodalitat ha estat dedicar-hi el *Calendari 2023: Any de la Sinodalitat*, que us vam oferir encartat en el número de Nadal, i que també podeu adquirir trucant al 934 092 770. Els textos d'aquest calendari han estat seleccionats per Fernando Cordero, periodista, religiós dels Sagrats Cors i membre de la Comissió de Comunicació del Sínode (Roma). Les fotografies, en bona part, són del nostre fotògraf, Agustí Codinach.

Cada mes ens acompanya una fotografia i una reflexió que vol aprofundir en la missió del Sínode, que el papa Francesc, en la inauguració el 9 d'octubre del

2022, va definir com «un itinerari de discerniment espiritual efectiu, que no empenem per donar una bona imatge de nosaltres mateixos, sinó per col·laborar millor amb l'obra de Déu en la història».

Ecoltar, ha dit Francesc en més d'una ocasió, és molt més que sentir-hi: «És escoltar-se entre si en la nostra diversitat i obrir portes als que estan fora de l'Església.» En aquest sentit, l'enyorat bisbe Toni Vadell, en una entrevista a Ràdio Estel el 26 de novembre del 2021, remarcava que «les nostres comunitats haurien de ser espais de diàleg i d'escolta real i profunda».

Des de *Catalunya Cristiana* volem acompanyar els nostres lectors i subscriptors en aquest camí sinodal, ja sigui amb materials complementaris com el *Calendari 2023*, ja sigui amb tota la informació i anàlisi. D'aquí que hi haguem dedicat el Primer Pla d'aquesta setmana, a cura del redactor Eduard Brufau i amb les aportacions destacades de la Gna. Nathalie Becquart, sotssecretària del Sínode dels Bisbes, i de Mn. Enric Termes, coordinador de la fase diocesana del Sínode a l'arxidiòcesi de Barcelona.

El Sínode de Bisbes, per decisió del papa Francesc, s'ha ampliat fins a l'octubre del 2024, com una manera de remarcar que això no va de *tempus*, sinó de processos profunds que solquen la terra al llarg d'aquest caminar plegats. Nosaltres volem formar-ne part.

BON ANY 2023

Benvolguts lectors i subscriptors, us desitgem molt bon any 2023; que el visquem amb fe, joia i esperança.

Aprofitem per comunicar-vos que, malgrat l'increment de costos, hem decidit mantenir els mateixos preus de venda i subscripció. L'únic canvi respecte de l'any anterior és que durant dues setmanes del mes d'agost no publicarem el setmanari. Us agraïm de tot cor la vostra ajuda i fidelitat, especialment en aquest temps de dificultat per a tantes famílies, empreses i institucions.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

13

Vida eclesial

24

Educació i Família

26

Resum de l'any 2022

30

Carta dominical

32

Bíblia

34

Litúrgia

36

Cultura

38

Societat

46

Agenda

47

Des del carrer

Els gestos de Francesc amb la selecció argentina

PÀGINA 20

22 Les famílies de Síria, pitjor que en els moments més greus de la guerra

El treball incansable de sor Lucía Caram per ajudar els ucraïnesos amb el suport del Papa

PÀGINA 38-39

El missatge per a la Jornada Mundial de la Pau

PÀGINA 14-15

47 Núria Ortín, autora de «Condemnes compartides»

La setmana en tuits

HANS ZOLLNER SJ
@HANS_ZOLLNER

Director de l'Institut d'Antropologia de la Gregoriana

Tot i que molts professionals treballen de valent per protegir els infants, hi ha fallades en el sistema que impedeixen un bon intercanvi d'informació, d'avaluació de riscs i d'anàlisis i reptes crítics

ALBERT BATLLE
@ALBERT_BATLLE_B

Tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona

He visitat la seu de l'Apostolat del Mar de Barcelona, Stella Maris. Vull destacar la gran tasca social, i poc coneguda, que hi fan el director i el seu equip, acompanyant i tenint cura de mariners, tripulacions i gent del mar d'arreu del món

XAVIER PAGÈS CORELLA
@XPAGESCORELLA

Compositor

Veritablement, una nit rodona! Memorable estrena a les mans d'uns intèrprets extraordinaris i dedicats! Mil gràcies a tots i a la Sagrada Família per confiar en mi per compondre aquesta nadala per inaugurar les dues noves torres

TERESA CIGES
@TERESA_CIGES

Periodista

Ens ha deixat el meu tio, Julio Ciges, capellà compromès amb els més desfavorits i amb la justícia social, ha treballat incansablement per l'ús del valencià a la litúrgia. Ens n'hem acomiadat a l'església d'Anna, acompanyats pel nou arquebisbe

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Missió catalana a Xile

El sacerdot Enric Olivé, l'únic missioner català que queda a Xile, explicava el 19 de desembre a Ràdio Estel, aprofitant una visita a Catalunya, que sempre vol «evangelitzar amb el poder de l'Esperit, una força que sobrepassa la capacitat de qualsevol». El prevere de Castellbisbal destacava que un dels moments més complicats d'aquests més de 50 anys va ser el cop d'estat d'Augusto Pinochet el 1973 i tot el que va passar fins que va poder normalitzar la seva presència al país el 1975, ja que tot just es trobava «temporalment a Barcelona en aquell moment».

Olivé assegurava que la descoberta de casos d'abusos a menors a Xile aquests últims anys ha fet un gran mal. «La gent perd confiança en l'Església i en els capellans davant d'un problema que no s'ha acabat, i això ens ha d'ajudar a estar més pendents de les víctimes que no pas del prestigi», deia. Enric Olivé va ser ordenat prevere el 1961. Al nord de Xile, ha estat molt a prop dels miners de Chuquicamata i ha edificat capelles als barris pobres de Calama, ciutat de 150.000 habitants, entre altres tasques.

L'efemèride de la setmana

5 de gener del 1964: el papa Pau VI visita el patriarca Atenàgores a Jerusalem

Zoom

EDUARD BRUFAU

Agustí Codinach

La basílica de la Sagrada Família de Barcelona va il·luminar per primera vegada el 16 de desembre passat les torres dels evangelistes Marc i Lluc, completades les darreres setmanes. Es podran veure il·luminades durant totes les festes de Nadal. A finals d'aquest 2023 es preveu que s'hagin acabat també les de Mateu i Joan, i s'inauguraran oficialment totes quatre. Aleshores només quedarà per acabar la torre de Jesús, la més alta de totes, de 172,5 metres.

PUNT DE VISTA

El català, llengua comuna també de les religions

Un tret que ens caracteritza com a país és la voluntat i la capacitat d'acollida i d'integració de persones de procedències molt diverses, arribades a Catalunya al llarg de la història per diferents circumstàncies. La manera catalana d'incorporar aquesta diversitat no exigeix una pèrdua de la identitat pròpia de cadascú, només demana una voluntat de convivència en comú i un esforç perquè el català pugui ser la llengua vehicular d'aquesta convivència.

Catalunya és una nació amb més de mil anys d'història. L'esdevenir del temps l'hi ha anat configurant una identitat que es manifesta en molts àmbits: cultura, tradicions, institucions pròpies, dret civil... Però el tret més definitori i vertebrador és mantenir el català, en qualsevol

de les seves variants, com a llengua d'intercanvi. L'esforç per la llengua comuna es concreta inicialment a entendre el català oral i escrit i progressivament en l'adquisició de les competències per expressar-s'hi de manera oral i escrita.

Les tradicions religioses s'han conformat amb elements culturals i lingüístics d'allà on han nascut i d'allà on han anat arrelant, però totes tenen, en major o menor mesura, una vocació d'universalitat. En aquest sentit, no han de tenir cap impediment per incorporar el català com a llengua d'ús quotidià, que no vol dir exclusiu, i enfortir així la convivència. D'altra banda, a Catalunya tenim una llarga tradició de diàleg interreligiós i el català pot ser la llengua que vehiculi aquest diàleg.

CARLES ARMENGOL SISCARES
 Director general d'Afers Religiosos

En el marc del *Pacte Nacional per la Llengua*, del pla de govern *El català, llengua de país* i de l'acord *Religions per la llengua*, des de la Direcció general d'Afers Religiosos impulsarem mesures com les parelles lingüístiques interreligioses o l'ajut per disposar en català dels principals textos religiosos i d'altres documents de referència. Alhora fem una crida a totes les comunitats i entitats religioses a incrementar l'ús del català i a avançar junts en aquest camí de progrés cultural i enfortiment de la convivència.

Impulsarem mesures com les parelles lingüístiques interreligioses

DOLORS PARELLADA I XAVIER PADILLA

Directors del Secretariat de Pastoral familiar de Barcelona

Aquest és lema de la jornada de la Sagrada Família que celebrem el 30 de desembre. D'aquesta manera la Jornada convergeix amb el Pla Pastoral diocesà de Barcelona *Sortim!* que aquest any es dedica al discerniment. En efecte, la família fa un paper determinant en el discerniment vocacional.

Avui dia reduïm la vocació a quelcom autocentrat: que un mateix decideixi sobre allò que li agrada. Però en el si d'una família cristiana, aquesta decisió queda emmarcada en el context més gran de l'amor de Déu. És Déu qui crida, com va fer amb els propis pares, a viure un amor que abasta tota la vida, totes les decisions, tot estat de vida; no gensmenys, la vocació primera rebuda en el baptisme és la vocació a la santedat per fer-la créixer al llarg de tota la vida.

LA SAL DE LA TERRA

La família, bressol de la vocació a l'amor

Per triar l'estat de vida, com una opció d'amor per sempre, és molt important que els joves entenguin el discerniment vocacional com una crida de Déu. No és fàcil posar-se a l'escolta de Déu ni de la pròpia consciència. És massa el soroll que ensordeix el sentit de l'oïda interna. Són massa les pròpies decisions que creen en nosaltres una sensibilitat individualista. La crida de Déu a l'amor és des de sempre, i el seu disseny de bé resta constant. La pròpia vocació es descobreix, tard o d'hora, a partir de la reflexió sobre tot el que ens succeeix en la vida, també a través dels problemes familiars. És partint d'aquestes gràcies i dificultats familiars com comença a insinuar-se,

Descobrir la vocació dona una nova identitat, la pròpia i definitiva

com a possibilitat, la vocació a una vida sempre feliç, i és en l'encontre amb Déu, ja de forma personal, on es confirma aquesta evidència.

A partir d'aquest moment, la trajectòria vital pot deixar de girar com un penell, moguda pels vents del moment, i pot començar a sentir-se atreta, com la brúixola, pel nord permanent de Déu. Descobrir la vocació dona una nova identitat, la pròpia i definitiva, sobre la qual es pot desenvolupar la resta de l'existència. Apareix un criteri per decidir en cada moment allò que cal fer, una força per superar i perdonar les ofenses rebudes, perquè s'ha descobert la font d'un amor més gran. En la preparació al matrimoni és molt important que els nuvis entenguin que el seu compromís té com a base la resposta a una crida de Déu. És així com podran fer front a totes les dificultats.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Sembrem la pau

Quina pau més gran iniciar l'any sota l'empara de Santa Maria! Avui, els catòlics celebrem la Maternitat divina de Maria. Sí, la Verge Maria és la Mare de Déu. Aquest títol tan impressionant li va ser concedit al Concili d'Efes, l'any 431. Ja al segle III, els cristians d'Egipte pregaven a Maria amb aquestes paraules: «Sota la vostra protecció ens refugiem, oh Santa Mare de Déu.» De la mateixa manera, també ens hi referim a l'Avemària: «Santa Maria, Mare de Déu, pregueu per nosaltres pecadors, ara i en l'hora de la nostra mort.» Ella vetlla sempre per cada un de nosaltres i pel món sencer.

Maria és la Reina de la Pau, segons ens recorda la darrera de les lletanies que habitualment resem després dels misteris del Sant Rosari. Avui, que també s'escau la Jornada Mundial de la Pau, instituïda pel papa sant Pau VI l'any 1968, implorem a Santa Maria la pau a Ucraïna i a tants altres indrets del món que no sempre apareixen als mitjans de comunicació.

El papa Francesc manifesta la seva preocupació per la incapacitat d'estimar-nos com germans, d'estimar-nos com Jesús ens ha estimat. El 17 d'abril passat, diumenge de Pasqua de Resurrecció, ens deia: «Estem demostrant que no tenim encara l'esperit de Jesús, tenim encara en nosaltres l'esperit de Caïn, que mira Abel, no com un germà, sinó com un rival.»

En ple segle XXI, moltes regions del món pateixen a causa de conflictes bèl·lics. No podem tancar els ulls davant d'aquesta realitat plena de sofriment. Malgrat el dolor, descobrim moltes mostres de solidaritat per tot

arreu, per exemple, famílies i comunitats que acullen migrants i refugiats o persones que enmig dels conflictes són llavors de pau. Com afirma el Sant Pare: «La pau és possible, la pau és necessària, la pau és la principal responsabilitat de tots!» Certament, cadascun de nosaltres hem de contribuir a la construcció de la pau i a l'acollida dels qui pateixen les conseqüències de la violència i de la guerra.

Tots voldríem no sentir mai més el soroll ensordidor de la guerra, ni haver de veure'n les imatges de destrucció. Des del silenci, des d'una pregària intensa, amb una actitud de bona voluntat i diàleg, amb accions solidàries, podem estendre la pau al món. La pau comença per cada un de nosaltres, quan estem en pau i la volem per als altres. La pregària intensa ens fa forts i reconforta, ens capacita per estimar, per respondre amb amor a la violència. Els efectes de la pregària, si estem atents, els veurem en nosaltres i al nostre voltant.

Jesús ens convida a ser portadors de pau i ens diu: «Quan entreu en una casa, digueu primer: "Pau en aquesta casa"» (Lc 10,5). Tant de bo que acollim aquesta pau que ve de Déu i ens puguem convertir en teixidors de pau, d'una pau sòlida, que ens protegeixi de la gèlida guerra que ens fa tremolar i paralitza.

Preguem a Déu perquè, per intercessió de Maria, ens acompanyi aquest any. En aquests temps de dificultat que ens toquen viure, m'agradaria que sabéssim mirar la Mare de Déu i poséssim a les seves mans totes les nostres inquietuds i patiments, esperant en silenci confiat la salvació de Déu. Benvolguts germans i germanes, bon any nou a tothom!

El Sínode encara amb bones expectatives la fase continental

Entre el febrer i el març cada regió del món haurà de celebrar la seva pròpia assemblea sinodal

El 2 d'octubre els experts del Sínode que havien participat a la reunió de Frascati es van trobar amb el papa Francesc.

ENRIC TERMES
«A l'assemblea europea hi participaran tretze representants de la Conferència Episcopal Espanyola»

Des que l'octubre del 2021 el papa Francesc va inaugurar el Sínode dels bisbes sobre la Sinodalitat, aquest procés en què es troba immersa tota l'Església està a punt d'encetar la seva tercera fase, la continental. Al llarg dels mesos propers, per tant, cada continent o gran àrea geogràfica del món haurà de reflexionar sobre el caràcter sinodal del cos eclesial. A Europa les reunions d'aquesta nova etapa tindran lloc del 5 al 12 febrer a la ciutat de Praga, la capital de Txèquia. Posteriorment les conclusions de cada continent s'aplegaran i ja només faltaria la fase universal. Ens trobem, doncs, en un moment prou avançat per fer balanç de la feina feta fins ara i també per repassar els objectius que es proposa aquest procés.

El propòsit del Sínode

Per comprendre en què consisteix el procés sinodal podem comparar l'Església amb la mateixa creu de Crist: la constitueixen dos grans eixos, el vertical i l'horitzontal. Un sense l'altre no poden existir. Per mitjà de l'eix vertical ens referim a l'origen diví de l'Església, que en fa més que una simple institució humana; així, dins de l'Església la comunicació i la comunió entre cel i terra esdevé real i Déu es fa realment present en els homes. Aquesta verticalitat és indispensable per fer possible l'eix horitzontal, el qual uneix tots els creients en la ma-

teixa dignitat humana, perquè pel fet de ser tots fills de Déu, esdevenim germans en plena igualtat de condicions. És el que diu sant Pau a la carta als Gàlates: «Ja no hi ha jueu ni grec, esclau ni lliure, home ni dona: tots sou un de sol en Jesucrist» (Ga 3,28).

És en aquest eix horitzontal on s'inscriu l'esperit sinodal de l'Església. Com s'ha remarcat des de la mateixa organització del Sínode, en aquest marc s'expressa no un aspecte accidental de la fe cristiana, sinó la naturalesa profunda del Poble de Déu que camina a l'una i en comunió: «La sinodalitat és molt més que la celebració de reunions eclesials, o una qüestió de simple administració; és el *modus vivendi et operandi* de l'Església.»

Amb motiu de l'obertura d'aquest procés sinodal, el mateix Papa va recordar que «el Sínode no és cap parlament, no és cap sondeig d'opinions; és un moment eclesial, i el protagonista del Sínode és l'Esperit Sant». És partint d'aquest pressupòsit indispensable que el Pontífex insisteix que el camí sinodal és l'ocasió per fer de l'Església un cos més missioner i ecumènic, disposada a escoltar i a ser més propera a la vida quotidiana de cada cristià, amb les seves joies i les seves penes.

Balanç positiu

Però en el moment en què ens trobem, quin balanç podem fer del

procés sinodal avui? Ho demanem a la Gna. Nathalie Becquart, sots-secretària del Sínode dels Bisbes: «Per primera vegada en la història de l'Església i la història dels sínodes tenim una àmplia consulta al conjunt dels fidels amb un procés sinodal posat en marxa començant per les diòcesis. El fet que 112 conferències episcopals d'un total de 114, totes 15 Esglésies orientals i 17 dicasteris de la Cúria romana de 23 hagin enviat la pròpia síntesi al Secretariat general —sense comptar les contribucions de la vida consagrada i les dels moviments de laics— és una gran fita. Molta gent s'ha posat en camí i ja en veiem els fruits a nivell local.»

Per a Becquart, la sinodalitat permet als catòlics aprofundir en el carisma eclesial i viure'l de manera renovada: «Aquesta experiència d'escolta sinodal aporta molta joia i ha permès a molts de (re)descobrir i aprofundir la comuna dignitat baptismal i la pertinença a l'Església com a Poble de Déu. Certament, el camí no és pas fàcil, i hi ha pors i resistències perquè és un procés espiritual de conversió personal i comunitària, però les Esglésies locals han entrat en aquest camí amb molta creativitat i han fet seva la crida a esdevenir una Església més sinodal. Així, s'acompleix la crida de Déu per a l'Església del tercer mil·lenni, discernida a partir del Vaticà II. Com es recull en el Document de treball per a l'etapa continental, "el Sínode avança: ho podem afirmar amb entusiasme un any després de l'obertura. Tot al llarg d'aquesta primera part de la fase consultiva, milions de persones arreu del món s'hi han implicat: unes participant a les trobades a escala local, d'altres col·laborant en l'animació i la coordinació de les activitats a diferents nivells, d'altres encara oferint el seu suport amb pregàries. (...) Totes aquestes persones que s'hi han implicat són les veritables protagonistes del Sínode".»

Aquest document, titulat *Eixampla la teva tenda* (Is 54,2), recull les aportacions de la fase sinodal anterior. Mn. Enric Termes, coordinador del Sínode a l'arxidiòcesi de Barcelona en la fase diocesana, aconsella a tots els fidels llegir-lo per comprendre cap a on va l'Església. També recorda que si algú creu que

hi falta algun aspecte important es poden fer arribar suggeriments fins al 13 de gener. Respecte de la propera etapa continental europea que tindrà lloc al febrer, Termes explica que «hi participaran *in situ* quatre representants de la Conferència Episcopal Espanyola, i nou més que s'hi afegiran telemàticament. Aquests seran els encarregats de dur les reflexions de les diferents diòcesis. Cada continent farà el mateix i a partir d'aquí en sortirà un *instrumentum laboris*, una eina de treball per a la trobada de l'assemblea del Sínode de bisbes, que tindrà lloc l'octubre vinent».

Per a Nathalie Becquart, l'etapa continental consisteix «en un temps d'aprofundiment en aquest procés i té la funció de subratllar el moviment dialògic entre l'Església universal i les Esglésies particulars. Això implica un discerniment sobre el cor de la qüestió sinodal: com podem caminar plegats avui dia? Estem convençuts que una Església sinodal és una Església d'Esglésies locals en diàleg i comunió. L'etapa continental s'acabarà a cada continent amb la redacció d'un document final que haurà de reflectir la veu del Poble de Déu en aquella part del món. Els sets documents continentals seran enviats el 31 de març al Secretariat General del Sínode i constituiran la base de l'*instrumentum laboris*».

Reptes i confiança

L'avenç del procés sinodal no està exempt de dificultats i riscos. En aquest camí conjunt els entrebancs són diversos i s'han pogut constatar de manera clara. La sots-secretària del Sínode no amaga els problemes i les reticències a l'hora de comprendre l'esperit d'aquest procés eclesial: «No han faltat les opinions molt clares de rebuig, com ara aquesta declaració literal recollida al Regne Unit: "Desconfio del Sínode, perquè crec que ha estat convocat per introduir canvis en les ensenyances de Crist i infligir noves ferides a la seva Església." També s'han expressat inquietuds pel fet que la sinodalitat podria empènyer a adoptar al si de l'Església mecanismes i procediments centrats en el principi de la majoria democràtica. Així mateix, de vega-

Presentació del document de síntesi de la fase diocesana del bisbat de Tortosa.

NATHALIE
BECQUART
«En aquesta fase
sinodal és important
subratllar el moviment
dialògic entre l'Església
universal i les Esglésies
particulars»

«Els temors són
comprensibles
i per aquest motiu és
indispensable incloure
el procés sinodal “dins
d'un marc de pregària
que permeti l'escolta
de l'Esperit”»

des hi ha escepticisme pel que fa a l'eficàcia real del procés, perquè es considera que l'Església és una institució rígida, poc disposada a modernitzar-se.» Per a Becquart aquests temors són comprensibles i per aquest motiu és imprescindible incloure el procés sinodal «dins d'un marc de pregària que permeti l'escolta mútua i l'escolta de l'Esperit per tal de permetre una experiència espiritual de discerniment conjunt».

Però la pregunta que molts fidels es fan és quina Església sortirà d'aquest Sínode, i com es materialitzaran les conclusions finals a escala universal i local. Davant d'aquesta qüestió, la corresponsable del Sínode recorda que «l'aposta del Sínode és ajudar l'Església a avançar en el camí de conversió. Estem reaprenent que la sinodalitat té sempre un objectiu missioner. Aquest recorregut té com a fita fer possible que l'Església visqui una nova Pentecosta, que es desplegui un nou impuls missioner al servei dels homes i les dones d'aquest temps necessitat d'esperança. Com afirma el

document preparatori del Sínode, “l'objectiu del Sínode no és produir documents, sinó fer brotar somnis, suscitar profecies i visions, fer florir esperances, estimular la confiança, amorosir les nafres, teixir relacions, ressuscitar una alba d'esperança, aprendre l'un de l'altre i crear un imaginari positiu que il·lumini els esperits, escalfi els cors i retorni les forces a les mans”».

Calendari de temàtica sinodal

El calendari de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel d'aquest 2023, i que s'ha adjuntat amb el nostre número de Nadal, està dedicat al Sínode. Les fotografies reflecteixen la comunió de l'Església que fa camí gràcies a l'impuls de l'Esperit. Pel que fa als textos, es recullen declaracions dels documents sinodals, del papa Francesc, dels coordinadors d'aquest procés i també del bisbe Antoni Vadell, traspasat prematurament aviat farà un any. És un obsequi dels nostres mitjans de comunicació a tots els lectors i oients, que ajuda a prendre consciència de la importància de la comunió d'aquesta Església de la qual tots formem part.

LUCIA MONTOBBIO CAMPA

Periodista

La caritat

La caritat significa un amor desinteressat, un amor que fa el bé i es dona a l'altre

«La teva caritat no la vull per res», salta un dels personatges que surt a l'escenari. És una línia de guió que pot ser escoltada en altres circumstàncies. La caritat pot ser mal entesa. Quan és així, s'interpreta com una ajuda sense estimació. Una assistència que un dona perquè se sent superior a l'altre, que es percep com a inferior.

Són exemple d'això les campanyes de Nadal que tot just bullen. És fàcil llegir missatges de diverses entitats socials, és estrany veure escrit el mot «caritat». Es prefereix utilitzar solidaritat, compromís, generositat, cooperació, acollida, acompanyament... per referir-se a l'activitat que desenvolupen.

Per contra, la caritat significa un amor desinteressat, un amor que fa el bé i es dona a l'altre. El papa Francesc, en la seva definició de caritat, fa servir dues paraules, caritat i carícia, que comparteixen arrel: *carus* (estimat). Etimològicament, «caritat» ve del mot llatí *caritatis*, conformada per *carus* (que significa estimat) i el sufix *-tas* (que indica qualitat). I «carícia» ve de l'italià *carezza* que al seu torn prové de *carus*

i el sufix *-ezza* (que indica qualitat). «*La Caritas è la carezza della Chiesa al suo popolo.*»

Així doncs, aquest és un dels valors més grans que hi ha dintre del cristianisme, ja que qui s'acosta a qui està patint, s'acosta a Déu. En estimar, en servir el germà, ens estimem els uns als altres com Déu ens va estimar; o en apropar-se a aquell que sembla més petit, estem apropant-nos a Déu. Hi ha múltiples versets i paràboles que recullen el missatge al llarg de la Bíblia.

Durant les festes, sembla que hi ha més oportunitats per donar-se als altres. Som convidats a donar joguines per als nens que viuen situacions vulnerables, a donar mantes per a aquells que dormen al carrer, a participar en recaptades d'aliments per aquells que no arriben a fi de mes, a fer aportacions econòmiques amb finalitat solidària...

En participar-hi, que la frase de sant Vicenç de Paül, fundador de la Companyia de les Filles de la Caritat, també sigui recordada: «Només pel teu amor, els pobres et perdonaran el pa que els donis.»

Aquesta setmana recollim el missatge del Papa per a la Jornada Mundial de la Pau, celebrem Nadal a Terra Santa, el cardenal Martínez Sistach recorda el Concili Vaticà II, parlem de l'afició futbolera de Francesc i coneixem la realitat dels cristians a Síria

Missatge per a la 56ena Jornada Mundial de la Pau

Francesc demana construir plegats la pau

AICA
Ciutat del Vaticà

«És hora d'aturar-nos una estona per qüestionar-nos, aprendre, créixer i deixar-nos transformar.» És la invitació del papa Francesc continguda al missatge per a la Jornada Mundial de la Pau 2023, que se celebra l'1 de gener. El tema escollit pel Pontífex és *Ningú no pot salvar-se sol. Recomençar des del Covid-19 per traçar plegats camins de pau.*

En el missatge, el Papa convida a reflexionar sobre les lliçons deixades per la pandèmia i la guerra a Ucraïna, i indica el camí cap a la pau: «Plegats, en fraternitat i solidaritat, construïm la pau, garantim justícia, superem els fets més dolorosos.»

En cinc punts Francesc sobrevola les problemàtiques del món actual, entre la pandèmia del coronavirus, els seus efectes i els conflictes encara actius al món, amb referència especial a la guerra a Ucraïna.

Precisament, «tot i que els esdeveniments de la nostra existència semblin tan tràgics i ens sentim empesos al túnel fosc i difícil de la injustícia i el patiment», reivindica la crida a «mantenir el cor obert a l'esperança, confiant en Déu que es fa present, ens acompanya amb tendresa, ens sosté en la fatiga i, sobretot, orienta el nostre camí».

Recordant que la pandèmia «ens va arrossegar enmig de la nit» i després d'esmentar algunes de les seves conseqüències, conclou que «poques vegades els individus i la societat avancen en situacions que generen tal sentiment de derrota i amargor; perquè això afebleix els esforços dedicats a la pau i provoca conflictes socials, frustració i violència de tot tipus». En aquest sentit, acota que «la pandèmia sembla que ha sacsejat fins i tot les zones més pacífiques del nostre món, fent aflorar nombroses mancances».

A més, planteja una sèrie de preguntes per a la reflexió i insisteix en

la urgència de cercar i promoure els valors universals que marquen el camí d'aquesta fraternitat humana. Afegeix que, «d'aquesta experiència, ha sorgit una consciència més forta que convida a tots, pobles i nacions, a tornar a posar la paraula "plegats" al centre».

Després de la crisi sanitària, Francesc observa que vam ser testimonis de l'inici d'«un altre flagell» i al·ludeix a la guerra a Ucraïna.

A partir d'aquest context dolorós, el Papa s'interroga: «Què se'ns demana, llavors, que fem?» I exigeix comprometre'ns amb la sanació de la nostra societat i el nostre planeta, «creant les bases per a un món més just i pacífic, que s'involucri amb seriositat en la recerca d'un bé comú que sigui veritablement comú».

Francesc enumera una sèrie d'accions: reprendre la qüestió de garantir la sanitat pública per a tothom; promoure accions de pau per posar fi als conflictes i guerres que continuen generant víctimes i pobresa; tenir cura de forma conjunta de la nostra casa comuna i aplicar mesures clares i eficaces per afrontar el canvi climàtic; lluitar contra el virus de la desigualtat i garantir l'alimentació i un treball digne per a tothom, donant suport a qui ni tan sols té un salari mínim i travessa

PAPA FRANCESC
«Hem de desenvolupar, amb polítiques adients, l'acollida i la integració, especialment dels migrants i dels que viuen com a descartats en les nostres societats»

Angie Menes

El Papa reivindica un cor obert a l'esperança.

grans dificultats.

«L'escàndol dels pobles afa-mats ens fa mal. Hem de desenvolupar, amb polítiques adients, l'acollida i la integració, especialment dels migrants i dels que viuen com a descartats en les nostres societats», afegeix.

Mentre comparteix les reflexions, el Papa espera que «en el nou any puguem caminar plegats, atresorant el que la història ens pot ensenyar».

Expressa els seus millors desitjos als caps d'Estat i de govern, als directors de les organitzacions internacionals i als líders de les diferents religions. Finalment, a tots els homes i dones de bona voluntat, els desitja un feliç any, en el qual puguin construir, dia a dia, com a artesans, la pau.

D'altra banda, Francesc ha demanat un «gest de clemència» per als presos en aquests dies de Nadal. És la petició que el Papa ha fet en una carta enviada a tots els caps d'Estat «perquè els nostres germans i germanes privats de llibertat que siguin considerats idonis es beneficiïn d'aquesta mesura». La intenció del Pontífex és que «aquest temps marcat per les tensions, les injustícies i els conflictes pugui obrir-se a la gràcia que arriba del Senyor».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

El millor regal

Mentre que les persones ens regalem coses per Nadal, per Nadal Déu se'ns regala. En el seu amor, Déu no va trobar res que pogués ser millor, més VITAL i necessari per a la humanitat, que Ell mateix.

Tant, i de tal manera va estimar Déu el món, que ens ha donat el Fill, és a dir, se'ns ha donat en la totalitat. No va enviar els exèrcits celestials a apedaçar el món, sinó el seu Fill perquè el recreés: «A l'hereu de tot, al creador de l'univers; el qual és resplendor de la seva glòria i empremta de la seva substància, el qual sosté tot amb la seva paraula poderosa, (i tot) per dur a terme la salvació» (He 1). I tot i que a la creu sentim el crit esfereïdor de Jesús, per l'abandonament del Pare quan en ell mateix es fa pecat per nosaltres, tot i així, escriu sant Pau, Déu era en Crist reconciliant el món amb ell, no passant comptes sobre les transgressions dels homes, sinó posant en nosaltres LA PARAULA de la reconciliació.

«Reconciliació» significa reconquerir una amistat, l'amor i l'entesa entre dues o més parts que estan enfrontades. La paraula «reconciliació» deriva del llatí *reconciliare* que vol dir «recuperar».

Com Jesús, per ser agents de reconciliació, cal SORTIR de Déu, i no anar pel nostre compte. Tenir consciència plena de saber-nos enviats per recuperar la humanitat, no per enfrontar-nos amb ideologies humanes. Enviats a sortir per poder entrar, a donar la vida per poder donar Vida (Jn 8,42). EG 49. Sortim, sortim a oferir a tots la vida de Jesucrist.

JOAN PALERO

Coordinador de l'Escola d'Animació Bíblica a València

A Israel i Palestina, catòlics, ortodoxos i armenis celebren les festes amb calendaris i tradicions diferenciades

Els altres «Nadals» de Terra Santa

P. J. ARMENGOU

Corresponsal a Jerusalem

Els propers 6 i 7 de gener, mentre els nens catalans obrin els regals de Reis, molts cristians àrabs d'Israel i Palestina tot just s'estaran felicitant el Nadal. «*Eid milad al-masih!*», diran. Que literalment significa: «Aniversari del Messies.» «*Kulu eam w'ant bikhayr*», respondran, «Que sigui cada any i estiguis bé». Tot i que la majoria de cristians de Terra Santa són catòlics de ritu bizantí (melquites) i celebren Nadal el 25 de desembre, el 35% dels àrabs cristians són ortodoxos i, per tant, segueixen el calendari julià, que celebren la nit de Nadal el dia 6 de gener i el naixement de Crist el dia 7.

«Què distingeix el Nadal de Betlem de qualsevol altre del món? Doncs que aquí hi ha tres Esglésies principals que, juntament amb algunes més, celebren Nadal en un mateix indret: la basílica de la Nativitat. Nosaltres, els catòlics llatins, comencem Nadal el 24 i 25 de desembre, però després venen els ortodoxos grecs, el 6 i 7 de gener, i els armenis, cap al 19 de gener», explica el pare Rami Asakrieh, rector de la parròquia catòlica romana de Santa Caterina, adjunta a la basílica de la Nativitat. El sacerdot afegeix que aquesta varietat en el calendari, a més de permetre compartir millor els Llocs Sants, també fa que la ciutat visqui l'Advent i les festes de Nadal «fins a dos mesos seguits».

Per trobar el perquè d'aquesta diferència de calendaris, cal remuntar-se segles enrere. L'any 1582 el papa Gregori XIII va decidir modificar el calendari julià, introduït per Juli Cèsar, amb l'objectiu d'ajustar-lo millor al calendari solar i preservar la data de la Pasqua que ja no coincidia amb el diumenge següent a la primera lluna

plena de primavera. Aquesta decisió va suposar la pèrdua de 13 dies de l'octubre d'aquell any i, donat que l'Església ortodoxa no va adoptar el calendari gregorià, el Nadal grec i llatí es van acabar separant. Amb els anys, algunes Esglésies ortodoxes, com la de Constantinoble o Grècia, van adoptar l'anomenat «calendari julià revisat», més proper al calendari gregorià, però aquest no és el cas del patriarcat ortodox grec de Jerusalem.

Pel que fa als armenis, la primera nació a adoptar el cristianisme com a religió d'estat, la data del 19 de gener respon a dues raons. En primer lloc, perquè l'Església apostòlica armènia situa el naixement de Crist el 6 de gener, tal com va fer tota la cristiandat fins l'any 336. En aquell moment, per decret de l'emperador Constantí, la data va passar-se al 25 de desembre

SOUAD HANDAL
«Cada dia és especial per a nosaltres perquè vivim al lloc on va néixer Crist, però per Nadal més, perquè tot el món mira cap aquí»

Alejandro Ernesto

Cristianes àrabs col·loquen espelmes a la Basílica de la Nativitat de Betlem, on la tradició situa el naixement de Crist.

amb l'objectiu de fer-la coincidir amb la festa pagana del naixement d'Apolló i amb el solstici d'hivern, i així facilitar les conversions. I, en segon lloc perquè, a diferència dels armenis d'altres indrets, els de Terra Santa no segueixen el calendari gregorià, cosa que trasllada la festa al dia 19.

Diversitat, amb punts d'unió

Però els calendaris no són l'única variació entre les principals confessions cristianes als Llocs Sants. A més de diferències substancials en la doctrina, catòlics, ortodoxos i armenis tenen ritus diversos per a la litúrgia i s'expressen en llengües diferents. Els primers utilitzen el llatí per a les misses solemnes, amb fragments en àrab i altres llengües; els segons, prioritzen el grec; i els darrers, l'armeni. També canvia la

forma de celebrar les eucarísties i combregar. Totes les denominacions coincideixen però, a celebrar Nadal amb grans processons i misses a la basílica de la Nativitat, on la tradició situa el naixement de Crist, i a on acudeixen els diversos patriarques de Jerusalem en ocasió del Nadal.

Milers d'anys de convivència i el fet de ser Esglésies formades principalment per àrabs, ha fet que moltes tradicions hagin esdevingut comunes. En l'àmbit de la gastronomia, per exemple, és costum menjar les galetes *mamoul*, farcides de dàtils; o començar l'Advent amb la *burbara*, un púding de blat, espècies i fruita, que es prepara coincidint amb la festa de Santa Bàrbara. També són comunes les desfilades dels escoltes, una pràctica heretada de temps del mandat britànic en la qual participen cristians de totes les denominacions. «Per a nosaltres la festa ja comença el 24 de desembre al matí amb els escoltes desfilant per rebre el patriarca llatí. És un moment molt especial per a tots, però especialment per als nens», diu Souad Handal, catòlica de Betlem.

Finalment, gràcies a la globalització, moltes tradicions nadalenes presents arreu del món també tenen el seu mirall a Terra Santa. Des de fa molts anys, és comú veure figures del Pare Noel, neu de polièster als aparadors, arbres de Nadal i mercats ambulants. Fins i tot als tradicionals sopars de Nadal, que les famílies cristianes acostumen a celebrar a casa dels avis, s'han introduït menjars estrangers com el *shushi*. Tot i que no manca el tradicional xai a la brasa. Amb tot, el Nadal a Terra Santa sempre és especial: pel fet de ser minoritari, en un territori de majoria jueva i musulmana, i pel fet de ser el lloc on tot va succeir. «El Nadal a Betlem és molt especial i diferent de la resta del món. Cada dia és especial per a nosaltres perquè vivim al lloc on va néixer Crist, però per Nadal més, perquè tot el món mira cap aquí», diu Handal.

ALGUNS RECORDS DEL CONCILI VATICÀ II (3)

L'hora dels laics

CARDENAL LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH
Arquebisbe metropolità emèrit de Barcelona

El Concili Vaticà II estudià els esquemes dels documents conciliars, especialment els doctrinals, preparats per la Comissió antepreparatoria del Concili, amb un redactat massa escolàstic, massa jurídic i poc bíblic.

Els bisbes francesos feren públic el seu desig unànime que els esquemes doctrinals conciliars fossin estudiats de nou a la llum del discurs inaugural de Joan XXIII. Això significava que els pares conciliars no han de tendir a pronunciar anatemes sobre els errors d'aquell temps o a perdre's en consideracions abstractes, sinó presentar de forma positiva la doctrina de l'Església, de tal manera que resulti assimilable pels homes del seu temps i que el rostre de l'Església sigui més atractiu.

Joan XXIII, el 16 d'octubre de 1962, va nomenar cinc subsecretaris del Concili: els prelats Krol, arquebisbe de Filadèlfia; Morcillo, arquebisbe de Saragossa; Villot, arquebisbe coadjutor de Lió; Kempf, bisbe de Limburg, i Nboa, arquebisbe melquita de Beirut. Aquests nomenaments foren aollits amb goig pel seu esperit obert.

Un dia de primavera de 1963, passejant per la plaça de Sant Pere, de Roma, amb el bisbe Narcís Jubany, i estant molt malalt Joan XXIII, vàrem fer una pregària per ell. El Dr. Jubany em va dir que seria providencial que el Senyor cridés el Papa, per tal de facilitar un relleu en la seu de Sant Pere que pogués dirigir i tirar endavant la

El Dr. Jubany em va dir que seria providencial que el Senyor cridés el Papa, per tal de facilitar un relleu en la seu de Sant Pere que pogués dirigir i tirar endavant la celebració del Concili Vaticà II

celebració del Concili Vaticà II. El 21 de juny de 1963 en el Conclave fou elegit el cardenal Montini, amb el nom de Pau VI. Fou una bona elecció dels cardenals amb l'Esperit Sant, per la gran personalitat i preparació del nou Papa i el coneixement que tenia molt ampli de la Cúria romana.

Un esquema estrella del Concili fou la constitució dogmàtica sobre l'Església (*Lumen gentium*). En ser presentat l'esquema a l'aula conciliar es demanaren uns canvis. Concretament, un de molta importància: canviar l'ordre dels capítols de l'esquema, de tal manera que en el capítol II no es parlés de la jerarquia, sinó del poble de Déu i de tot

el que és comú a tots els membres de l'Església, bisbes, sacerdots, diques, religiosos i laics. Després seguiren els següents capítols dedicats a la jerarquia i als laics assenyalant quelcom específic.

Aquest canvi tingué molta importància, va posar en relleu el valor i significat del sagrament del Baptisme que fonamenta tot el que és comú a tots els membres del poble de Déu. Ja es veu que va valorar moltíssim el paper dels laics en l'Església i com a cristians en el món.

Fou l'hora dels laics. Un Concili, per primera volta, tractà a fons la teologia i missió dels laics en l'Església i en el món. El capítol IV d'aquest esquema *De Ecclesia* ofereix una doctrina teològica i pastoral sobre els laics.

Els pares conciliaris es detindran per oferir una doctrina coherent i completa dels drets i deures dels laics a l'Església. Era un punt neuràlgic amb unes conseqüències pràctiques de cabdal importància. La «desclericalització» de l'Església era i és encara una tasca urgent. El Concili va estudiar més ulteriorment un esquema especial dedicat als laics (*Apostolicam actuositatem*), però des del estudi de l'esquema *De Ecclesia* els grans principis quedaren ja establerts en aquest document conciliar doctrinal.

El Concili Vaticà II ens ha proclamat que «el caràcter secular és propi i peculiar dels laics». Pertoca als laics, per pròpia vocació, buscar el Regne de Déu tractant les coses temporals i ordenant-les cap a Déu. Allí Déu els crida a complir la pròpia comesa, a fi que, guiats per l'esperit de l'Evangeli, ajudin com un llevat de dins estant a la santificació del món i, principalment pel testimoni de vida i per la resplendor de la fe, de l'esperança i de l'amor, revelin Crist als altres.

UN NOU LLINDAR

Preguntes per a l'any nou

El papa Francesc, en el seu missatge per a la 56ena Jornada Mundial de la Pau que se celebra el primer dia de l'any, ens diu que ningú no pot salvar-se sol i per això ens demana recomençar des del Covid-19 per traçar junts camins de pau. Ho fa amb realisme i esperança. Diu que «encara que els esdeveniments de la nostra existència semblin tan tràgics i ens sentim empesos al túnel obscur i difícil de la injustícia i del sofriment, estem cridats a mantenir el cor obert a l'esperança, confiant en Déu, que se'ns fa present, ens acompanya amb tendresa, ens sosté en la fatiga i, sobretot, guia el nostre camí».

No podem oblidar el que la pandèmia ha ocasionat en tot el món i en nosaltres. «Avui ens hem de demanar: Què hem après d'aquesta situació pandèmica? Quins nous camins hem d'emprendre per alliberar-nos de les cadenes dels nostres vells hàbits, per estar més ben preparats, per atrevir-nos amb allò que és nou? Quins senyals de vida i esperança podem aprofitar per seguir endavant i intentar fer del nostre món un lloc millor?»

Entre altres solucions, proposa seguir amb un retorn a la humilitat i una reducció de certes pretensions consumistes, un renovat sentit de la solidaritat, concebre-ho tot a la llum del bé comú, oberts a la fraternitat universal. «Estem cridats a afrontar els reptes de nostre món amb responsabilitat i compassió.» Això demana garantir la sanitat pública, promoure accions de pau, aplicar mesures davant del canvi climàtic, lluitar contra la desigualtat, garantir alimentació i treball digne, desenvolupar polítiques d'acollida i integració. Tot això per anar construint el Regne de Déu, que és d'amor, de justícia i de pau, amb paraules i fets.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

© VaticanMedia

Pau VI en obrir la tercera sessió del Concili (14/09/1964).

Francesc i Maradona es van trobar diverses vegades, la majoria en iniciatives de Scholas Occurrentes

Els gestos del Papa amb la selecció argentina

RODRIGO MORENO QUICIOS
Corresponsal a Roma

El Papa deu haver mirat la final del Mundial de futbol? És la pregunta que molts es fan després de la victòria de l'Argentina a Qatar. Als més cinèfils els vindrà a la ment l'escena de Francesc mirant per televisió un partit amb Benet XVI. Però, com tant coses a *Los dos Papas*, és pura ficció. El 15 de juliol del 1990 el Papa va prometre a la Mare de Déu del Carme que no tornaria a mirar la televisió, en part perquè el futbol feia que s'enfadés. El que sí que ha fet ha estat tenir gestos envers la selecció del seu país i trobar-se sovint amb futbolistes. Entre ells Diego Armando Maradona, que es va declarar «el primer fan del Papa».

Francesc i Maradona es van trobar en diverses ocasions. Una d'elles va ser el 2015, quan l'astre argentí es va sumar a les iniciatives de Scholas Occurrentes, una fundació impulsada pel Papa que busca a través de l'educació crear un món nou. Aquell any l'Estadi Olímpic de Roma va acollir la II Edició

del Partit per la Pau, un esdeveniment que aplegava estrelles en un amistós i la recaptació del qual es va destinar a projectes educatius d'arreu del món.

Abans del partit, Maradona va visitar el Papa, es van abraçar i van xerrar en privat. Després, en una roda de premsa, el futbolista va explicar que havien parlat dels projectes de Scholas i de la fam. A Diego Armando li semblava decisiu «que tots els jugadors ens unim per aquest noi que no menja en tants llocs del món». Va rematar la declaració afegint: «L'única cosa que puc dir és que soc el primer fan de Francesc.»

També amb Messi

Però Maradona no és l'únic capità de l'Argentina amb qui el Papa s'ha trobat. L'agost del 2013, amb el pontificat recent estrenat, va rebre la visita de les seleccions argentina i italiana. Anaven a disputar un partit en honor seu. «Serà molt difícil escollir qui animar, però per fortuna és un amistós», va fer broma Francesc.

Francesc va deixar dues lliçons fonamentals. La primera, la «responsabilitat social» de la fama. «Quan ets al camp trobes la bellesa, la gratuïtat i la camaraderia. Si un partit no té això, perd força encara que es guanyi.» La segona, que no es creguessin deus. «Abans que campions, sou homes. Fins i tot, si sou famosos, continueu sempre sent homes portadors d'humanitat.»

Després de la trobada també es va celebrar una roda de premsa en què Messi, tan parc en paraules com sempre, va dir: «La trobada va ser breu però molt bonica i la veritat és que no vaig tenir temps de dir res.» Potser un exemple d'humilitat.

Trobada hores abans del III Partit per la Pau organitzat per Scholas Occurrentes a l'Estadi Olímpic de Roma (12 d'octubre del 2016).

LLEIDA

Vivència de Nadal d'arreu del món

L'església de Santa Maria Magdalena va celebrar el 18 de desembre, coincidint amb el Dia Internacional de les Persones Migrades, la segona edició de la trobada de Nadal de les persones de diferents orígens i comunitats de Lleida, que van presentar diferents maneres de preparar i viure Nadal d'arreu del món.

VIC

Cantada de nades de la comunitat romanesa ortodoxa

El 17 de desembre es va celebrar la sisena sessió de l'Assemblea Sinodal del Sínode per l'Esperança. En aquesta jornada, a les portes de Nadal, la comunitat romanesa ortodoxa va obsequiar tota l'Assemblea amb entranyables nades del seu país.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Jornada de la Sagrada Família

Sant Feliu de Llobregat celebrarà la Jornada de la Sagrada Família el 8 de gener, amb benedicció per als matrimonis que han celebrat els 25 o 50 anys de casament en aquests tres darrers anys. La missa serà presidida pel bisbe Agustí a les 12h a la catedral de Sant Llorenç.

TERRASSA

Constitució del nou Consell Presbiteral

El 16 de desembre el bisbe Salvador Cristau va constituir el nou Consell de Presbiteri, format pels preveres representants dels deu arxiprestats, dels religiosos, càrrecs diocesans i nomenats pel bisbe. El secretari del nou consell és Mn. Xavier Blanco, i l'adjunt, Mn. Joan Hernández.

GIRONA

Celebració nadalenca al santuari de la Mare de Déu del Mont

El santuari del Mont va celebrar avançadament el Nadal el 18 de desembre, amb un programa que va incloure la presentació d'un llibre commemoratiu sobre els 1.100 anys de l'abadia de Sant Llorenç del Mont, una missa, la inauguració d'una exposició de diorames i una xocolatada.

URGELL

Celebració de Nadal al Centre Penitenciari d'Andorra

Com ja és tradició en aquestes festes de Nadal, l'arquebisbe i copríncep, Mons. Joan Enric Vives, va visitar el Centre Penitenciari de La Comella del Principat d'Andorra la tarda del 20 de desembre per celebrar Nadal.

TORTOSA

Jornada Interparroquial: del manteniment a la missió

No és la primera vegada que la parròquia de l'Hospitalet de l'Infant publica una notícia sobre el treball que està fent en pro de la renovació parroquial i la conversió pastoral. La novetat és que per primera vegada el rector de la parròquia de Sant Pere ha convocat també els feligresos de les altres parròquies que està servint (Vandellòs, Masriudoms i Prasdip) amb la intenció que participin en aquest procés. La Jornada va tenir lloc el 17 de desembre a les Escolles Velles de Masboquera i va comptar amb la participació de 16 persones.

SOLSONA

Recés d'Advent a Vallbona de les Monges

El bisbe Francesc Conesa va presidir un recés per a laics i capellans de l'Agrupació parroquial de Mollerussa al monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges. El tema meditat va ser *Compromesos a treballar per un món nou*. Després d'un petit descan, van acabar a l'església del monestir resant amb la comunitat conventual.

TARRAGONA

Arribada de la Llum de la pau de Betlem

Dues-centes persones van participar en la celebració que va tenir lloc el dia 16 de desembre a la parròquia de Sant Pau de Tarragona. Organitzada per Església Jove de Tarragona i la Delegació diocesana per als laics i la família, va comptar amb el testimoni d'una jove, un matrimoni i un diaca. La pregària va tenir l'acompanyament musical del grup Reina de la Pau. Prèviament, els joves van celebrar el seu recés diocesà d'Advent.

L'Església local proveeix d'ajuda per pagar lloguers

Les famílies de Síria, pitjor que en els moments més greus de la guerra

JOSUÉ VILLALÓN

Ajuda a l'Església Necessitada

Les famílies a Síria pateixen l'escassetat en les necessitats més bàsiques de la vida: salut, habitatge i menjar. Els llargs anys de guerra, l'aïllament regional, la destrucció de les infraestructures, la hiperinflació de preus i les sancions internacionals fan que avui al país sigui impossible sostenir-se.

Un exemple és la família Marlen Makdesi i Yasser Satmi, que té tres fills. Viuen a la regió coneguda com la Vall dels Cristians, l'única regió de majoria cristiana a Síria. Són un conjunt de fins a 29 petites localitats, situat a mitja hora en cotxe de la ciutat d'Homs. Fins a aquestes localitats han fugit milers de persones a la recerca d'un lloc segur.

El Yasser, el pare de família, explica la seva història: «La nostra situació està per terra. Em vaig lesionar la cama durant la guerra i em van internar per operar-me. No tenim menjar, només pa i estem lluitant. L'Església catòlica és

la proveïdora principal de la nostra família.»

L'Església local ha sol·licitat suport a Ajuda a l'Església Necessitada (ACN) per pagar el lloguer de nombroses famílies desplaçades o famílies l'economia de les quals s'ha vist afectada per més de 10 anys de guerra. Des d'ACN s'ha promès una ajuda de 170.000 euros per cobrir totes les despeses d'un any. S'ajudarà unes 350 famílies, amb uns 25 euros mensuals per família. A més, el cost total del projecte també cobreix el pagament de les necessitats bàsiques per a 180 famílies. I també es busca donar un suport a l'equip de voluntaris que coordinen l'ajuda a les famílies.

El projecte està coordinat per l'Església grecocatólica melquita, a través del Centre de Sant Pere, dirigit pel P. Walid Iskandafy, a qui donem suport des del 2012. Nou joves, la majoria d'ells desplaçats interns, donen suport i visites a famílies pobres, fent avaluacions curoses de la situació de cada família.

Un d'aquests joves és Wassim Farkouh, el qual també ha patit les conseqüències de la guerra: «La tasca del centre en els primers anys es limitava a oferir serveis a les famílies desplaçades, però amb la intensificació de la crisi, especialment les condicions de vida i l'alt índex de pobresa entre la majoria de les famílies sirianes, l'abast es va ampliar i des de fa més de cinc anys, inclouen les famílies pobres i necessitades de la regió.»

La família de la Marlen i del Yasser aprecien molt el suport ofert per aquest grup de voluntaris. El Yasser assegura: «Gràcies a ells no perdem la nostra fe en Déu. Crec que Déu mai no ens deixa sols ni abandonats. Creiem que el dia en què tot això s'acabi arribarà.»

Agraeixen el suport rebut per ACN i s'acomoden assegurant les seves pregaries per tots els benefactors. Per col·laborar-hi: ayuda-laiglesia-necesitada.com, tel. 932 373 763.

Malgrat tot, la família de la Marlen i del Yasser no perden la fe ni l'esperança.

JOSEP MIRÓ I ARDÈVOL
President d'E-Cristians

Tot ha estat explicat. Aleshores, què hem de fer?

El primer diumenge d'Advent llegíem a Isaïes: «Ell ens ensenyarà els seus camins i nosaltres seguirem les seves rutes... cap nació empunyarà l'espasa contra l'altra...» (2,3-4). Utopia? Certament, però també una cosa més important: la prefiguració a la qual estem destinats i que, d'una manera o altra, el cor de l'home és capaç de formular. La gran impossibilitat comença quan aspira a fer-ho sense el subjecte principal: Déu. D'aquí que l'anhel humà d'encarrilar la vida en comú en la concòrdia i la pau acabi frustrant-se. Perquè depèn de la nostra relació amb Déu, que es fa intel·ligible en Jesucrist, perquè com ens ensenya la constitució dogmàtica sobre la revelació divina del Vaticà II *Dei Verbum*, la revelació de Déu amb la humanitat es va completar en Jesucrist.

El cristianisme no és un mite pietós o una col·lecció de llegendes inspiradores, sinó una trobada amb el Fill de Déu encarnat, la Segona Persona de la Santíssima Trinitat, que porta a compliment l'autorevelació de qui és Déu, i el que Déu vol per a la humanitat. Els «signes dels temps» poden ajudar-nos a comprendre millor el que Déu ha dit a les Escriptures i a la tradició. Però si els «signes dels temps» contradiuen el que Déu ha revelat sobre la nostra naturalesa i destí, són els «signes dels

temps» els que estan malament, i no la paraula de Déu. I aquest principi ho fonamenta tot; també en el camí sinodal.

Quan aquesta via queda cegada, el que queda és l'anhel presoner de la inèrcia de les passions humanes, que cerca la resposta en la satisfacció dels desitjos més materials i de la manera més immediata possible. Aquesta realitat explica per què en el nostre temps, que té, amb una diferència increïble, més lleis, normes i regulacions, jutges, fiscals, policies i presons, imperin tant els delictes de concupiscència; això és de possessió en benefici propi. Concupiscència dels diners, del sexe que avui és l'eix de la vida social i política, i és clar, la vella i sempre renovada concupiscència del poder que fa estralls en la nostra vida política, la degrada i fa impossible l'assoliment del seu fi, el bé comú. I redueix l'estat de dret a un estat de lleis asimètriques, en el qual els drets s'apliquen segons com i segons a qui, i on abunden els privilegis i les discriminacions.

I és que la carència de Déu i el seguiment del seu camí mostrat per Jesucrist, castiga el mateix ésser humà, perquè sense ell tot pren un sentit pitjor, i l'Infern es fa present, a poc a poc, a la Terra.

Si els «signes dels temps» contradiuen el que Déu ha revelat sobre la nostra naturalesa i destí, són els «signes dels temps» els que estan malament, i no la paraula de Déu

L'escola del temps

Jesús feia del temps
un lloc on les persones
retrobessin
la seva Vida

ORIOl MARTÍN
Equip de Pastoral
de La Salle de Catalunya

Si hem de triar un lloc al món on el temps sigui veritablement protagonista, aquest lloc és l'escola. Per què? Mirem primer on som. Avui, diem sovint que no tenim temps de fer coses, anem atabalats. Realment aquesta és una de les nostres febleses com a comunitat humana: creure que no sabem què estem vivint ni com perquè no ens sabem aturar.

Carlo Rovelli, en el seu llibre *I si el temps no existís?*, diu que el temps és un efecte de la nostra ignorància dels detalls del món. Si coneguérem perfectament tots els detalls, a nivell atòmic, no tindríem la sensació del pas del temps. Ho diu un físic teòric.

Sabem que l'escola, la que realment volem, necessita crear espais nous que neixen d'un temps diferent: el del pam de terra que ens permet descobrir, ens permet interrogar-nos, ser conscients del que podem ser... I tots sabem, des de les comunitats educatives, que això requereix... temps. Saber mirar els detalls, les petites coses de cada dia (com suggereix Rovelli). Tenim un bon mestre: Jesús feia del temps un lloc on

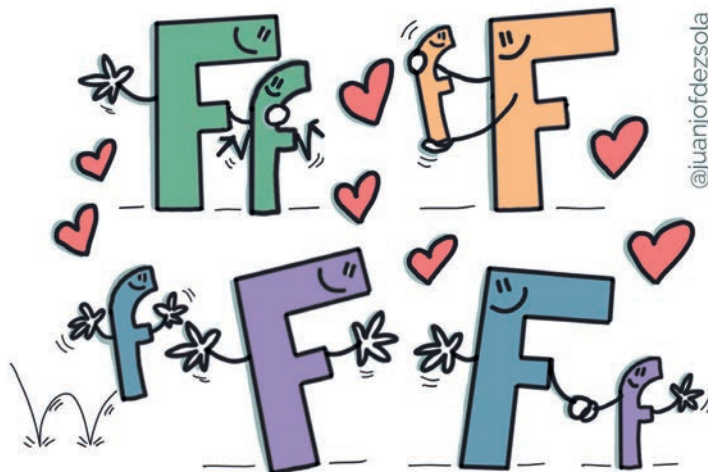
les persones retrobessin la seva Vida. Aquest era el seu mestratge. Déu ens dona espai per donar-nos als altres. Aquest temps cal trobar-lo i redescobrir-lo.

Els infants, joves i també els educadors i educadores vivim *una pandèmia* que no és gens fàcil de gestionar: no tenim *temps* per viure allò que realment descobrim com a important. Som arrossegats, com si un allau ens caigués a sobre i res no ho poguéssim aturar. Recuperar *l'atemporalitat* a l'escola és necessari. No voldrà dir fugir de la part curricular, però sí ser conscients que aquells espais que ara veiem sovint com a superflus mereixen ser recuperats. Deixar que l'art, la música, el teatre, el debat obert, les reflexions del dia que fan moltes escoles, espais de mediació, apadrinaments, espais de pregària-interioritat... obrin els cors: espais on renéixer, on viure des de l'Esperit... Posar-nos unes ulleres noves per veure en detall el nostre món.

Tenim molta feina a fer. La sort és que tenim, a dins les escoles, tot el temps del món...

Alerta amb la pornografia

Ens hauria d'inquietar que el consum de sexe procaç a internet sigui l'escola sexual dels nostres fills i filles

ANNA PLANS

Presidenta de l'Associació de Consumidors de Mitjans Audiovisuals de Catalunya

El terme «prostitució» ve del llatí *prostituere* que, literalment, significa estar exposat a les mirades del públic; estar en venda; traficar amb el cos. Per això, la pornografia és prostitució filmada: són les dues cares de la mateixa moneda.

Hi ha qui defensa que la pornografia és ficció. Res més lluny de la realitat perquè les escenes són reals: es grava un acte sexual a canvi de diners. Sota un fals missatge alliberador, sembla que les dones avui són lliures de poder ser pagades per deixar-se violar. Aquesta premissa ven un concepte erroni de «llibertat», perquè la prostitució és tot el contrari de ser lliure. En aquest sentit, cal afegir que la pornografia és indissoluble de la prostitució i que aquesta s'alimenta del tràfic de nenes i dones. Un estudi recent d'Unicef i Save the Children estima que al voltant d'un de cada cinc nens filipins podria estar patint explotació sexual. En aquesta línia val la pena destacar la tasca del pare Shay Cullen, un activista pels drets dels nens abusats a Filipines. Menors explotats i filmats, de vegades per la seva família, perquè

pederastes d'arreu del món puguin visionar les agressions sexuals perpetuades a menors.

D'altra banda, i seguint amb Save The Children, més de la meitat dels joves afirma que la pornografia els dona idees per a les seves pròpies experiències. D'aquesta manera, potser no ens hauria d'estranyar, però sí inquietar, que el consum de sexe procaç a internet sigui l'escola sexual dels nostres fills i filles.

Davant d'aquest escenari, què podem fer les famílies? A moltes potser se'ls fa una muntanya parlar d'aquests temes, o creuen que posant filtres en els dispositius o no comprant el mòbil, ja n'hi ha prou, però no. A partir del moment en què els nostres fills i filles es relacionen amb altres nens o tenen accés als dispositius de qualsevol familiar, és imperatiu parlar del tema. Això sí, sempre farem discórrer aquestes converses amb un discurs adaptat a l'edat del nen o de la nena. Lamentablement, la realitat és que no s'està fent així i la desinformació els està arribant a través de les amistats, *influencers* de capçalera o la pornografia.

Flaixos informatius del 2022

**Recull de les notícies d'àmbit eclesial més rellevants
de l'any**

Agustí Codinach

• **12 DE FEBRER.** Mor Mons. Toni Vadell, bisbe auxiliar de Barcelona, als 49 anys, com a conseqüència d'un càncer de pàncrees. «Gràcies per tant, bon germà!», escrivia el bisbe Sergi Gordo a l'especial dedicat per *Catalunya Cristiana* a la seva memòria. És enterrat al santuari de Nostra Senyora de Gràcia, a Lluçmajor (Mallorca).

• **3 DE GENER.** Mons. Francesc Conesa, bisbe de Menorca, és nomenat bisbe de Solsona. Pren possessió el 12 de març i inicia el seu ministeri com a pastor.

• **DEL 10 AL 14 DE GENER.** Els bisbes de les diòcesis amb seu a Catalunya fan, juntament amb els bisbes de la Província Eclesiàstica de València —que inclou les diòcesis balears—, la visita *ad limina apostolorum* a Roma.

• **DEL 18 AL 25 DE GENER.** L'Església celebra la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians, sota el lema «Hem vist la seva estrella a Orient, i hem vingut a adorar-lo».

• **19 DE GENER.** Roda de Berà inaugura el Museu Parroquial.

• **DEL 23 al 29 DE GENER.** Celebració de la VI Setmana de la Bíblia, amb el lema «La Paraula, font de consol i esperança».

• **24 DE GENER.** Coincidint amb la festa de Sant Francesc de Sales, patró dels periodistes, el nostre setmanari estrena pàgina web.

• **25 DE GENER.** Entitats socials (Assís Centre d'Acollida, Càritas Catalunya, Comunitat de Sant'Egidio, Sant Joan de Déu Serveis Socials i Arrels Fundació) i el món acadèmic presenten al Parlament de Catalunya una proposta de llei de mesures transitòries i urgents per fer front i erradicar el sensellarisme.

• **DEL 28 DE GENER AL 6 DE FEBRER.** Valls recupera les festes Decennals de la Mare de Déu de la Candela.

• **2 DE FEBRER.** Es presenta l'informe *EINSFOESSA sobre exclusió i desenvolupament social a Catalunya 2021*, elaborat per la Fundació FOESSA de Càritas.

• **5 DE FEBRER.** Inici de ministeri de Mons. Salvador Cristau com a nou bisbe de Terrassa en substitució de Mons. Josep Àngel Saiz, arquebisbe de Sevilla des de l'estiu passat.

• **6 DE FEBRER.** *Catalunya Cristiana* estrena nou logotip.

• **8 DE FEBRER.** Benet XVI demana perdó a les víctimes d'abusos sexuals.

• **9 DE FEBRER.** *L'Informe sobre la llibertat religiosa al món 2021*, elaborat per Ajuda a l'Església Necessitada, es presenta a la Universitat Abat Oliba CEU de Barcelona. El mateix dia es dona a conèixer la campanya anual de Mans Unides, sota el lema «La nostra indiferència els condemna a l'oblit».

• **24 DE FEBRER.** Clam unànime de l'Església per aturar la guerra a Ucraïna, alhora que es multipliquen les iniciatives de pregària per la pau, d'ajuda humanitària destinada a la població ucraïnesa i d'acolliment de refugiats.

• **5-6 DE MARÇ.** El cardenal Luis

Antonio Tagle, prefecte de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles i arquebisbe emèrit de Manila, visita Barcelona. Participa en la celebració «Sent la creu», d'inici de la Quaresma.

• **12 DE MARÇ.** La basílica de la Sagrada Família de Barcelona acull una eucaristia, presidida pel cardenal Joan Josep Omella, per commemorar els 500 anys de la conversió de sant Ignasi de Loiola i de la seva estada a Manresa, i els 400 anys de la seva canonització.

• **19 DE MARÇ.** El Papa promulga la constitució apostòlica *Praedicate evangelium*, que consolida la reforma que ha posat en marxa en els darrers anys sobre la Cúria romana i el seu servei a l'Església en el món.

• **25 DE MARÇ.** Francesc consagra la humanitat, especialment Rússia i Ucraïna, al Cor Immaculat de Maria, durant una celebració de la Penitència a la basílica de Sant Pere. Seguint la crida del Papa, a la mateixa hora arreu del món s'organitzen pregàries per la pau.

• **31 DE MARÇ.** Mor Mons. Francesc Pardo, bisbe de Girona, als 75 anys. Ha estat tretze anys de servei episcopal a l'Església diocesana gironina. «Un bisbe bo i un bon bisbe», afirma Xavier Roca, delegat episcopal de Mitjans de Comunicació Social del bisbat de Girona.

• **1 D'ABRIL.** Els pelegrins tornen a una Terra Santa convulsa, on Israel i Palestina viuen una nova escalada en el conflicte.

• **2-3 D'ABRIL.** Sota el lema «Ens van mostrar una hospitalitat poc comuna», Francesc visita l'illa mediterrània de Malta. És el seu 36è viatge apostòlic fora d'Itàlia. L'acollida i la fe, rere les petjades de sant Pau, són els grans temes de la visita, marcada també per la guerra a Ucraïna.

• **7 D'ABRIL.** S'inaugura l'exposició *Fides ex auditu. Mig segle amb el patrimoni de l'Església*, que commemora els cinquanta anys del nomenament del Dr. Josep Maria Martí Bonet com a director de l'Arxiu Diocesà de Barcelona i de la Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona.

• **10 D'ABRIL.** *Catalunya Cristiana* publica una àmplia entrevista amb Gloria Cecilia Narváez, franciscana de Maria Immaculada, que va passar gairebé cinc anys captiva dels jihadistes de Mali. Va ser alliberada el 9 d'octubre del 2021.

• **15 D'ABRIL.** Divendres Sant, l'Església celebra la col·lecta pels Llocs Sants, sota el lema «Terra Santa, lloc de comunió».

• **20 D'ABRIL.** El Papa torna a celebrar, més de dos anys després, l'audiència general a la plaça de Sant Pere. Davant de vint mil fidels, Francesc continua amb el cicle de catequesi sobre la vellesa.

• **24 D'ABRIL.** Traspàs del P. Josep Massot, historiador i filòleg, als 80 anys. Savi i erudit, el seu llegat a la cultura catalana és extraordinari. Durant cinquanta anys va ser director de Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

• **26 D'ABRIL.** Comencen a tot Catalunya els actes commemoratius del 75è aniversari de l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat.

• **27 D'ABRIL.** El cardenal Carlos Amigo, arquebisbe emèrit de Sevilla, mor als 87 anys.

• **8 DE MAIG.** L'Església a Espanya celebra dues jornades vocacionals de forma conjunta: la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions i la Jornada de Vocacions Natives.

• **21 DE MAIG.** Església Jove Barcelona organitza la segona edició de Betel.

• **2-3 DE JUNY.** Barcelona acull el I Congrés de Llibertat Religiosa i de Consciència, organitzat per la Càtedra de Llibertat Religiosa i de Consciència de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna i la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya.

• **5 DE JUNY.** «Continuem construint junts. L'Esperit Sant ens necessita» és el lema per al Dia de l'Acció Catòlica i de l'Apostolat Seglar.

• **9 DE JUNY.** La Delegació diocesana per a l'Educació i la Cultura de l'arquebisbat de Tarragona impulsa la creació d'un grup de pensadors per a la reflexió i opinió.

• **10 DE JUNY.** Cristianisme i Justícia celebra 40 anys.

• **14 DE JUNY.** La basílica de Santa Maria del Mar acull la missa d'acció de gràcies pels 54 anys de la Comunitat de Sant'Egidio. Presidida pel cardenal Matteo Zuppi, durant l'homilia recorda el paper del cristià a favor de la pau.

• **15 DE JUNY.** El Vaticà publica el document *Itineraris catecumenals per a la vida conjugal. Línies pastorals per a les Esglésies particulars*, ela-

borat pel Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida. El mateix dia el documental *El Camí Ignasià*, produït per Animaset, es projecta a Roma.

• **20 DE JUNY.** Mor l'arquitecte Jordi Bonet, director de les obres de la basílica de la Sagrada Família entre els anys 1985 i 2012, als 97 anys.

• **DEL 22 AL 26 DE JUNY.** *Catalunya Cristiana* publica un suplement amb motiu de la X Trobada Mundial de les Famílies amb el títol «L'amor familiar: vocació i camí de santedat».

• **5 DE JULIOL.** El Museu Diocesà de Tarragona inaugura dues sales renovades, amb la presència de l'arquebisbe Joan Planellas.

• **17 DE JULIOL.** *Catalunya Cristiana* entrevista el cardenal Mario Grech, secretari general del Sínode dels Bisbes. «Una Església sinodal és una Església que crea espais perquè tothom escolti a tothom», assegura. El mateix dia és ordenat diaca Ignasi Miranda, periodista de Ràdio Estel i director de *La Missa* de La 2 de TVE Catalunya.

• **24-30 DE JULIOL.** Francesc mostra el seu rostre més compassiu al Canadà. En aquest viatge apostòlic, reitera la seva demanda de perdó i valora el respecte per la terra i les tradicions ances-

- **DEL 22 AL 24 DE SETEMBRE.** Trobada del Papa amb els joves de l'Economia de Francesc. «Transformar una economia que mata en una economia de vida, en totes les seves dimensions» és l'objectiu d'aquest moviment, segons expressa el Sant Pare en el seu discurs a Assís.

trals dels indígenes.

- **DEL 3 AL 7 D'AGOST.** Se celebra la Peregrinació Europea de Joves a Santiago de Compostel·la amb el lema «Jove, aixeca't i sigues testimoni. L'apòstol Sant Jaume t'espera».
- **8 D'AGOST.** La comunitat de les teresianes se'n van del barri barceloní del Raval després de 25 anys de servei.
- **15 D'AGOST.** Data límit per presentar la síntesi de les consultes per a la primera fase del Sínode dels Bisbes, que té com a tema «Per una Església sinodal: comunió, participació i missió».
- **21 D'AGOST.** El Sant Pare dedica, durant l'Àngelus, unes paraules als fidels catòlics nicaragüencs sobre la repressió que pateix el seu país.
- **26 D'AGOST.** Mor Mn. Josep Urdeix, un dels primers diaques ordenats per a l'exercici permanent a l'arxidiòcesi de Barcelona, als 81

anys.

- **30-31 D'AGOST.** Les Jornades de Teologia de la Seu d'Urgell recuperen el format presencial.
- **4 DE SETEMBRE.** Beatificació de Joan Pau I, el Pontífex més breu en la història contemporània. La festa litúrgica serà el 26 d'agost, data de la seva elecció.
- **5 DE SETEMBRE.** El Papa rep en audiència el Consell General de Càritas espanyola amb motiu del 75è aniversari de la seva fundació.
- **7 DE SETEMBRE.** L'Arribada de la Mare de Déu de la Riera, una festa històrica a les Borges del Camp. El mateix dia té lloc la presentació de l'informe *El dret a la llibertat religiosa i de consciència a Catalunya*, referent al període 2020-2021, elaborat per la Càtedra de Llibertat Religiosa i de Consciència, de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura.
- **12 DE SETEMBRE.** Mons. Agustí Cortés celebra divuit anys de l'inici de ministeri com a primer bisbe de Sant Feliu de Llobregat.
- **13-15 DE SETEMBRE.** Viatge apostòlic del papa Francesc al Kazakhstan, on participa en el VII Congrés de Líders de Religions Mundials i Tradicionals.
- **18 DE SETEMBRE.** S'inicia l'Assemblea Sinodal del Sínode diocesà del bisbat de Vic.
- **DEL 21 DE SETEMBRE AL 2 D'OCTUBRE.** El cardenal Joan Josep Omella assisteix, en qualitat de membre de la Secretaria General del Sínode, a la trobada d'experts dels cinc continents responsables d'elaborar el document de la segona etapa del procés sinodal a la ciutat italiana de Frascati.
- **23 DE SETEMBRE.** Cloenda a Tarragona de les celebracions dels set-cents anys de l'arribada de la relíquia de santa Tecla.
- **26 DE SETEMBRE.** El cardenal portuguès José Tolentino Mendonça és nomenat prefecte del nou Dicasteri per a la Cultura i l'Educació.
- **4 D'OCTUBRE.** Catalonia Sacra celebra deu anys de vida.
- **5 D'OCTUBRE.** El monestir benedictí de Sant Pere de Rodes fa mil anys.
- **9 D'OCTUBRE.** La Missa de TVE Catalunya celebra a Montserrat els 40 anys d'emissió.
- **11 D'OCTUBRE.** El Papa presideix una missa a la basílica de Sant Pere

amb motiu del 60è aniversari de l'inici del Concili Vaticà II.

- **DE L'11 AL 14 D'OCTUBRE.** Barcelona és la seu d'una trobada de la xarxa d'Esglésies Hospital de Catalunya.
- **12 D'OCTUBRE.** L'Acadèmia Mariana de Lleida celebra 160 anys.
- **16 D'OCTUBRE.** Francesc anuncia que l'Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes se celebrarà en dues sessions: del 4 al 29 d'octubre del 2023 i l'octubre del 2024.
- **18 D'OCTUBRE.** El pedagog Carles Armengol és nomenat nou director general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya.
- **DE L'1 AL 30 DE NOVEMBRE.** Té lloc la Cadena de Pregària per les Vocacions, una iniciativa dels deu bisbats catalans.
- **3 DE NOVEMBRE.** L'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella, reflexiona sobre *Església, societat i valors* en una nova edició dels Fòrums de Vanguardia.
- **3-6 DE NOVEMBRE.** Viatge apostòlic del Papa a Bahrain, amb missatge de concòrdia als musulmans i especial atenció en l'ecumenisme cristià i la minoria catòlica. Participa al «Fòrum de Diàleg de Bahrain: Est i Oest per la Convivència Humana».
- **7 DE NOVEMBRE.** Es commemoren els 40 anys de la visita de Joan Pau II a Catalunya.
- **22 DE NOVEMBRE.** La Santa Seu reestructura l'organigrama de Càritas Internationalis.
- **27 DE NOVEMBRE.** Entra en vigor la nova edició del Missal Romà en llengua catalana.
- **DEL 27 AL 30 DE NOVEMBRE.** L'Ajuntament de Manresa i Religions for Peace organitzen el Fòrum Internacional Multireligiós Manresa 2022, emmarcat en el projecte Manresa 2022, que commemora els cinc-cents anys de l'arribada de sant Ignasi de Loiola a Manresa.
- **10 DE DESEMBRE.** Presa de possessió de Mons. Enrique Benavent, bisbe de Tortosa, com a arquebisbe de València. El mateix dia el Papa rep en audiència privada els seminaristes de Barcelona i Sant Feliu de Llobregat al Vaticà.
- **16 DE DESEMBRE.** S'enllesteixen les torres dels evangelistes Marc i Lluc a la basílica de la Sagrada Família. Les dues restants, les corresponents a Mateu i Joan, s'acabaran el desembre del 2023.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Humà, com tu i jo

Benvolgudes i benvolguts, en les festes de Nadal commemorem un esdeveniment que no deixa mai de sorprendre'ns: Déu es fa humà, és a dir, com nosaltres. Parlem així de la humanitat divina de Jesús, uns termes que *a priori* són contradictoris i irreconciliables però en els quals el cristianisme hi descobreix l'expressió més alta de l'amor de Déu a la humanitat. Els Pares de l'Església van subratllar aquesta idea a bastament, com ho indica la profunda frase de sant Atanasi: «El Verb es va fer home perquè nosaltres esdevinguéssim Déu, es va fer visible corporalment perquè tinguéssim una idea del Pare invisible, i suportà la violència dels homes perquè heretéssim la incorruptibilitat» (*L'encarnació del Verb*, 54,3).

Aquesta gesta divina significa que Déu ha assumit en carn i ossos tota l'essència humana. Com diu l'autor de la Carta als Hebreus: «Per això, quan entra al món, Crist diu a Déu: "No has volgut sacrificis ni oblacions, però m'has format un cos; no t'has complagut en holocaustos ni en sacrificis pel pecat.

[...] Aquí em tens. En el llibre hi ha escrit de mi que vull fer, Déu meu, la teva voluntat"» (He 10,5-7).

Jesús, el Déu fet humà, s'ofereix per damunt de tot com a ésser disponible per al servei i la donació, llest per a fer la voluntat del Pare. I és en el seu cos que Jesús expressa aquest desig de donació, desig que té la seva arrel en la vida mateixa de Déu, l'Amor per excel·lència. Totes les seves actituds, relacions i converses van encarades a regalar a tothom l'essència divina, el poder del Regne. Per això, una religiositat fonamentada només en idees i conceptes espirituals, no seria pròpiament una espiritualitat cristiana, perquè Crist ho és tot.

l'acte de donació per excel·lència de Jesús és la creu. Ho sabem. Jesús accepta lliurement la mort com a germen de la vida que neix de dalt. I la vida que neix de dalt supera la vida humana, perquè es mira les coses des de la mirada de Déu. Aquesta actitud de Jesús és clau per poder vessar la seva sang des de la més absoluta llibertat. L'infant Jesús, el Fill de Maria, esdevingut mestre de Natzaret, no es

mostrarà com un savi amb idees pròpies, sinó com a Fill que fa cas d'allò que el Pare de tots desitja per a la nostra salvació. Per això la via d'entrada a la seva escola és la via del servei, la donació i la humilitat, fins a l'extrem d'oferir-se del tot i a tothom.

Aquesta actitud de donació, però, no neix espontàniament. Cal educar l'ésser humà, ensenyant-li el que Déu té pensat per a nosaltres i practicant les virtuts que aquesta mentalitat engendra. Disposar el cos, és a dir, el que som per als altres, no s'aconsegueix només a base de bons sentiments, de pensaments excelsos i de grans espiritualitats. La donació, quan és honrada, demana decisió i compromís, concreció i adhesió, dia a dia, als ensenyaments d'aquest Déu, humà com cadascun de nosaltres.

Des d'aquí, i sols des d'aquí, es pot entendre realment la vivència autèntica de la vida cristiana, a l'estil de Jesús. Des d'aquí i sols des d'aquí, podem celebrar aquestes festes amb el seu sentit més profund.

Bon any nou!

FRANCESC CONESA
Bisbe de Solsona

Traçar junts camins de pau

Estimats diocesans,

El primer dia de l'any els cristians celebrem santa Maria com la Mare de Déu i preguem d'una manera especial per la pau. El missatge del papa Francesc per a la Jornada Mundial de la Pau d'aquest any té com a tema de reflexió la situació després del Covid-19 i la guerra que assola Ucraïna i altres llocs del planeta. El Papa ens convida a aprendre de les lliçons que ens dona la història i a deixar que Déu canviï els nostres criteris d'interpretació habituals de les coses.

El Covid-19 va causar molt de patiment i va posar en relleu les innumbrables mancances de les nostres societats. Quan han passat els moments més durs, és temps de qüestionar-nos, aprendre i créixer. Doncs bé, el principal ensenyament que ens deixa aquesta pandèmia és que tots ens necessitem, «que el nostre tresor més gran, encara que també el més fràgil, és la fraternitat humana». L'experiència viscuda ens convida a «tornar a posar la paraula *junts* al centre. En efecte, és junts, en la fraternitat i la solidaritat, que podem construir la pau, garantir la justícia i superar els esdeveniments més dolorosos».

Per altra banda, la guerra iniciada

a Ucraïna (com totes les altres guerres) s'està cobrant milers de víctimes innocents i representa una derrota per a la humanitat. Qui perd en una guerra no és cap de les parts implicades, sinó tota la humanitat. La guerra és sempre un fracàs per a tothom. Com adverteix el Papa, «el virus de la guerra és més difícil de vèncer que els que afecten a l'organisme humà, perquè no procedeix de l'exterior, sinó de l'interior del cor humà, corromput pel pecat».

Què podem fer, nosaltres? La primera cosa és aprendre d'aquesta realitat que estem vivint i deixar-nos canviar el cor per aquestes emergències. Una lliçó molt important que hem d'aprendre és que ha de créixer en nosaltres el sentit comunitari i entendre que no podem pensar només en els nostres propis interessos —ni com a persones ni com a nació— sinó obrir-nos a la fraternitat amb tots. Estem cridats a afrontar junts els reptes importants del nostre món, amb responsabilitat i compassió: la cura de la salut, la promoció de la pau, la custòdia del planeta, el virus de la desigualtat i l'escàndol de la fam.

Que la Mare de Déu i Reina de la pau intercedeixi per nosaltres i pel món sencer. Bon any nou!

COMENTARI DE LA PARAULA

Anunci, escolta, camí i trobada

El relat del naixement i de la infància de Jesús de l'evangeli de Lluc està format per cinc escenes que la tradició pessebrista sap figurar molt bé: l'anunci del naixement de Jesús; la visita de Maria a la seva parenta Elisabet; el naixement, la visita dels pastors i la circumcisió de Jesús; la presentació de Jesús al Temple; l'anada a Jerusalem de Jesús, i els seus pares, a l'edat de dotze anys. El text del tercer evangeli traspuja una reflexió profunda sobre la maternitat divina de Maria i sobre la seva condició d'agraïda per Déu. Maria hi apareix activa en tot moment: Ella parla, es torba, pregunta, assenteix, serveix, lloa, agraeix, infanta, faixa el seu fill, escolta, guarda en el seu cor, medita...

En el fragment que llegim avui, festivitat de Santa Maria, mare de Déu, sobta el contrast entre els pastors, que arriben apressats, parladors, sense poder contenir allò que els ha estat anunciat, i Maria, que guarda en el seu cor el que sent i ho medita. Els pastors no venen a adorar l'infant, sinó a veure la realització de la paraula que els ha estat dita. I la troben, ben cert que sí. Troben la realització de la bona nova anunciada, troben la causa d'una gran alegria, troben el Salvador, el Mes-

sies faixat amb bolquers i posat en una menjadora, troben el Senyor! que anirà manifestant-se durant la seva vida pública i, sobretot, en la resurrecció. El relat dels pastors colpeix d'admiració tot aquell que l'escolta: també Maria, la serventa del Senyor, en el si de la qual s'ha fet carn el qui és la Paraula. I és que «per a Déu no hi ha res impossible».

Encetem un nou any. L'experiència de vida ens indica que, malgrat els bons desigs, el 2023 el món no serà com voldríem, si més no globalment. Però tot allò que se'ns ha anunciat i hem escoltat, també nosaltres, és motiu d'esperança. Guardem-ho ben viu en la nostra consciència, meditem-hi, com Maria. I no tinguem por, malgrat les vicissituds personals i col·lectives. Fem nostra la mirada dels pastors anats a Betlem, per descobrir en la nostra vida i en el nostre entorn la presència actuant del Senyor, que «és amb nosaltres dia rere dia fins a la fi del món».

CONCEPCIÓ HUERTA
Biblista

CONSULTORI BÍBLIC

QUIQUE FERNÁNDEZ

Coordinador d'Escola d'Animació Bíblica

Per què diem que Maria és Mare de Déu?

La resposta més breu i directa a aquesta pregunta seria que Maria és Mare de Déu perquè el seu fill Jesús és Déu. O dit en forma de sil·logisme, si Maria és mare de Jesús i Jesús és Déu, llavors Maria és Mare de Déu.

La maternitat divina de Maria, doncs, es fonamenta bíblicament en tots els textos en què es reconeix Jesús com a Fill de Déu. Ens podem fixar, per exemple, en els passatges del Baptisme de Jesús o de la Transfiguració al mont Tabor. En tots dos passatges la veu de Déu confirma que Jesús és el seu Fill estimat.

Els evangelis ens narren com Maria és la mare de Jesús, i sant Pau en la seva Carta als Gàlates ens diu: «Déu envià el seu Fill, nascut d'una dona» (4,4). La natura humana de Jesús no és de «cartró-pedra», sinó que des del primer moment, des de la seva encarnació, la seva humanitat està profundament i estretament vinculada a la seva Mare Maria.

Però sí que és important no caure en una confusió de plans: la maternitat divina de Maria ho és pel que fa a la segona persona de la Trinitat, Jesús, el Fill. Ni de l'Esclat, ni de la Tradició, ni del Magisteri no es desprèn en cap cas que la maternitat divina de Maria ho sigui respecte de tota la Santíssima Trinitat.

La maternitat divina de Maria, a més, dona sentit als altres dogmes marians. La Immaculada Concepció i la Virginitat de Maria només tenen sentit al servei de la maternitat divina. Podem, per tant, parlar d'un cert rang entre els dogmes marians. És per això que la solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu, que celebrem l'1 de gener, ha de ser viscuda com la més gran de les festes marianes.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Santa Maria, Mare de Déu

Lectura primera

Nm 6,22-27

Interposaran el meu nom a favor del poble d'Israel, i jo el beneiré

Lectura del llibre dels Nombres:

En aquells dies, el Senyor digué a Moisès: «Digues a Aharon i als seus fills: “Beneïu el poble d'Israel amb aquestes paraules: ‘Que el Senyor et beneeixi i et guardi, que el Senyor et faci veure la claror de la seva mirada i s'apiadi de tu; que el Senyor giri cap a tu la mirada i et doni la pau.’” Així interposaran el meu nom a favor del poble d'Israel, i jo el beneiré.»

Al·leluia

He 1,1-2

Déu antigament havia parlat als pares per boca dels profetes, però ara ens ha parlat a nosaltres en la persona del Fill.

Salm responsorial

66

Que Déu s'apiadi de nosaltres i ens beneeixi, que ens faci veure la claror de la seva mirada. La terra coneixerà els vostres designis, i tots els pobles veuran la salvació.

R. Que Déu s'apiadi de nosaltres i ens beneeixi.

Que s'alegrin els pobles i cridin de goig. Vós regiu el món amb justícia, regiu les nacions amb rectitud i guieu els pobles de la terra. **R.**

Que us lloïn les nacions, Déu nostre, que us lloïn tots els pobles alhora. Que Déu ens beneeixi, i el venerin d'un cap a l'altre de la terra. **R.**

Evangelí

Lc 2,16-21

Trobaren Maria i Josep amb el nen. Passats vuit dies, li posaren el nom de Jesús

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, els pastors anaren a Bet-Lèhem i trobaren Maria i Josep, amb el nen a la menjadora. Havent-ho vist amb els propis ulls, van contar el que

Lectura segona

Ga 4,4-7

Déu envià el seu Fill, nascut d'una dona

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Galàcia:

Germans, quan el temps arribà a la seva plenitud, Déu envià el seu Fill, nascut d'una dona, nascut sota la Llei, per rescatar els qui vivien sota la Llei, perquè obtinguéssim ja la condició de fills. I la prova que som fills de Déu és que l'Esperit del seu Fill que ell ha enviat crida en els nostres cors: «Abbà, Pare!» Per tant, ja no ets esclau, sinó fill; i si ets fill, també ets hereu, per gràcia de Déu.

els havien dit d'aquell infant, i tot-hom qui ho sentia es meravellava del que deien els pastors. Maria conservava aquests records en el seu cor i els meditava. Després els pastors se'n tornaren, glorificant Déu i lloant-lo pel que havien vist i sentit; tot van trobar-ho com els ho havien anunciat. Passats vuit dies, quan hagueren de circumcidar-lo; li posaren el nom de Jesús; era el nom que havia indicat l'àngel abans que el concebés la seva mare.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL II)

TEMPS DE NADAL

(SALTERI: SETMANA2)

Gener

Any 2023

1. DIUMENGE

Solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu (S), Blanc. Lectures: Nombres 66,2-3.5.6 i 8 / Gàlates 4,4-7 / Lluc 2,16-21

SANTORAL: Almaqui, mr.; Concor-di, prev. i mr.; Eufrosina, vg.

2. DILLUNS

Sants Basili el Gran i Gregori Nazianzè (MO), Blanc. Lectures: 1 Joan 2,22-28 / Salm 97 / Joan 1,19-28
SANTORAL: Adelard, ab.; Emma, vg.; Isidor d'Antioquia, b. i mr.

3. DIMARTS

Fèria de Nadal, *Blanc.* Lectures: 1 Joan 2,29-3,6 / Salm 97 / Joan 1,29-34

SANTORAL: Anter, p. i mr.; Fulgen-ci, b.; Genoveva, vg.

4. DIMECRES

Fèria de Nadal, *Blanc.* Lectures: 1 Joan 3,7-10 / Salm 97 / Joan 1,35-42

SANTORAL: Àngela de Foligno, rel.; Isabel-Anna Seton, rel.; Odiló, ab.; Rigobert, b.

5. DIJOUS

Fèria de Nadal, *Blanc.* Lectures: 1 Joan 3,11-21 / Salm 99 / Joan 1,43-51
SANTORAL: Carles de Sant Andreu, rel.; Joan Nepomucè Newman, b.; Simeó Estilita, monjo; Telèsfor, p. i mr.

6. DIVENDRES

Epifania del Senyor (S), Blanc. Lectures: Isaïes 60,1-6 / Salm 71 / Efe-sis 3,2-3a.5-6 / Mateu 2,1-12
SANTORAL: Macra, vg. i mr.; Mel-cior, Gaspar i Baltasar; Nilamó.

7. DISSABTE

Sant Ramon de Penyafort (MO), Blanc. Lectures: 1 Joan 3,22-4,6 / Salm 2,7-8.10-11 / Mateu 4,12-17.23-25
SANTORAL: Tell, ab.; Virgínia, mr.

El Sant 2 GENER

Sant Basili el Gran

Al llarg del segle IV van aparèixer alguns dels grans Pares de l'Església, que van pensar i construir l'edifici de la teologia cristiana. A l'Orient grec va ser un temps especialment prolífic amb els anomenats Pares capadocis: Gregori de Nissa, Gregori de Nazianz i, sobretot Basili el Gran (329 - 379).

El gran teòleg grec pertanyia a una família benestant i pietosa, amb nombrosos sants, com la seva àvia, santa Macrina, o el seu germà, sant Gregori de Nissa. De jove, endut per la caritat cristiana, no va a dubtar a repartir menjar als pobres en temps de fam, cuinant ell mateix els àpats quan calia. Va estudiar a Atenes i Constantinoble amb el seu amic, sant Gregori Nazianzè, i així es va convertir en un gran orador. Però adonant-se que la fama li podia ser motiu d'orgull, ho va abandonar tot i es va fer monjo. Va fundar diversos monestirs i va escriure la regla monàstica que du el seu nom. Per aquesta raó sant Basili el Gran es considera l'iniciador del monaquisme de l'Església d'Orient. Més tard va ser escollit bisbe de Cesarea, a la regió de Capadòcia, on es va distingir per la proximitat amb el poble fidel i per lluitar contra les heretgies. En les seves obres va tractar qüestions teològiques i filosòfiques, i a part va escriure textos litúrgics que encara avui les Esglésies d'Orient fan servir.

Temps litúrgic de Nadal

CONSOL MUÑOZ
Franciscana Missionera

Estem immersos en el temps litúrgic de Nadal. Aquest temps inclou totes les celebracions de l'Encarnació del Fill de Déu, des de Nadal fins al Baptisme de Jesús. Les normes universals sobre l'any litúrgic i sobre el calendari, en el seu n. 32 diu: «Després de la celebració anual del misteri pasqual, l'Església té com a més venerable fer memòria de la nativitat del Senyor i de les seves primeres manifestacions: això és el que fa en el temps de Nadal.»

Des del segle IV apareix esmentada la celebració de la solemnitat del naixement del Senyor. Es té constància que la celebració de Nadal a Roma es remunta, més o menys, a l'any 330. Les Esglésies d'Orient i d'Occident celebren, fonamentalment, el mateix esdeveniment de la Nativitat del Senyor; en canvi, en la celebració de l'Epifania tenen una originalitat pròpia. Més recent és la instauració, l'any 1921, de la festa de la Sagrada Família, el diumenge després de Nadal o bé el 30 de desembre.

Segons consta en escrits del segle VIII, la solemnitat de Santa Maria Mare de Déu, que avui celebrem, ja era universalment celebrada l'1 de gener. Sant Pau VI en l'exhortació apostòlica *Mari-*

alis cultus, n. 5, explicita: «En la nova ordenació del període natalici, creiem que l'atenció comuna s'ha d'adreçar a la renovada solemnitat de la Maternitat de Maria; aquesta, fixada el primer dia de gener, segons un antic suggeriment de la litúrgia de Roma, està destinada a celebrar la part que va tenir Maria en el misteri de la salvació i a exaltar la dignitat única de què gaudeix la Mare santa [...] de qui hem rebut [...] l'Autor de la vida.»

Sobre la festa de l'Epifania cal dir que va néixer a Orient (Egipte), però el primer testimoni el trobem a la Gàl·lia, on l'any 361 l'Epifania ja era una gran festa. I perquè l'Epifania oriental fos tradicional a la Gàl·lia vers aquell any, el seu origen va haver de ser més o menys contemporani al del Nadal romà.

A Occident, l'adoració dels mags i el baptisme del Senyor són dues celebracions diferents, en canvi, a Orient no, i allà el ritu característic de l'Epifania és la benedicció de les aigües la tarda del 5 de gener, en memòria del Baptisme del Senyor.

La idea bàsica i fonamental d'aquest període de l'any litúrgic, Nadal-Epifania, és la manifestació del Senyor, que amb la seva llum il·lumina el món.

Un pessebre a la runa

Aquest any hi ha un pessebre,
que té una cova d'enderroc.
Les parets són grises i brutes
i estan plenes de pols.

Les figures miren amb tristesa,
tenen en el semblant la por
de les bombes i la guerra,
que els oprimeixen el cor.

Aquí, enmig de tanta runa,
hi trobem un petit bressol,
amb un infant dolç que plora,
perquè no l'estima tothom.

Els àngels canten i canten:
«Paul, aquí i a tot arreu!»
Això és el desig fervent
d'aquest petit Infant, Home i Déu.

Nadal és obrir-nos als altres.
És saber allargar sempre la mà.
És veure de Jesús la imatge
plasmada en cada ésser humà.

Prou de bombes i metralla!...
Prou de tan cruel sofriment!...
Obrim-nos a la misericòrdia
i fem-nos amics de tota la gent.

Que l'Infant no plori més,
entre tanta runa i tanta pols.
Que el seu dolç somriure arribi
al fons de tots els cors.

Serà, doncs, el Nadal de Déu,
si ens estimem amb germanor
i si escampem a tot arreu
la joia i l'esperança de l'amor.

Tant de bo que aquesta nit,
quan mirem el firmament estrellat,
ressoni a les nostres oïdes el crit:
«Joia a tots, perquè avui és Nadal!»

Montserrat Llopart

Postals des d'Andalusia

«Any nou, lluita nova»

En comptes d'«Any nou, vida nova» hem de dir: «Any nou, lluita nova.» Perquè els que diuen «vida nova» probablement no milloraran de vida, però els que lluiten cada dia sí que tindran l'èxit assegurat.

Vivim aquests dies «la il·lusió de l'estrena». Any nou, agenda nova, propòsits nous i també, per què no, horitzons nous i projectes nous. Diu Jesús Montiel que «la vida és un floc de neu sobrevolant un volcà». És a dir, «il·lusions per estrenar», ganes de viure i de millorar, però conscients de tants «volcans» com ens assetgen i ens fan por. I un monjo amic del monestir de Silos, el pare Bernardo García Pintado, em va oferir fa anys una vella fórmula per ser feliços: «Alguna cosa per fer, alguna cosa per esperar, Algú a qui estimar.» Primer, «alguna cosa per fer», la missió que tenim encomanada, la tasca a fer, la professió per a la qual ens hem preparat; segon, «alguna cosa per esperar», el sentit transcendent de la història i de la vida, perquè seria dramàtic viure en l'absurd, en la il·lògica i en la contradicció, actituds que ens abocarien a fracassos constants; i tercer, «Algú a qui estimar», perquè l'amor és l'argument central de les nostres vides, estimar i ser estimats, l'abraçada permanent d'un alè que imaginem «infinit» per no perdre el somriure del cor.

L'any nou s'obre, en el primer dia, amb la silueta de Maria, la Mare de Jesús, el Fill de Déu viu, el qui va venir al món per salvar la humanitat. I Maria ens mostra la seva «triple maternitat»: Mare de Déu, Mare de l'Església i Mare de tots nosaltres, els caminants d'aquesta hora. Molts pobles andalusos han esdevingut aquests dies «Pessebres vivents», que representen a les places principals la història sagrada del Naixement de Jesús. I és que «la Paraula s'ha apropiat a nosaltres de tal manera, que la podem tocar».

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Sobre el sacerdot ucraïnès

Vull felicitar la sotsdirectora Carme Munté per l'extraordinari reportatge sobre el sacerdot ucraïnès (*Catalunya Cristiana*, 27 de novembre del 2022). Ens ajuda a conèixer en primera mà la crua realitat d'allà.

Un veritable testimoni d'entrega, generositat i autèntic amor cristià el del rector de la parròquia Santa Mònica, de Barcelona. És un clar exemple de la missió que Déu té per a nosaltres, actuar per ajudar els nostres germans que viuen un guerra cruenta, una ofensiva sense cap motiu, com sol ser habitual. Aquí ens preocupem per temes materials insignificants propis d'aquest món consumista, quan hi ha gent que mor injustament, se'ls destrossa la vida, perden la família i no tenen el més fonamental per poder viure. No podem restar impassibles davant de tanta barbàrie ni perdre mai l'esperança, perquè Déu és amb nosaltres.

Emocionalment, l'ha de deixar colpit per haver viscut experiències tan fortes, que certament han de costar superar. Això ens ha d'ajudar a entendre que Jesús va donar la vida perquè nosaltres puguem viure i, a vegades, no pensem prou que vol dir donar una vida per salvar-ne una altra. Si no podem ajudar amb obres concretes, almenys acompanyem els ucraïnesos amb la nostra pregària sincera. Com diu Mn. Iurii, «hem de ser la veu dels que són allà, perquè quan el bé no actua, el mal creix».

MONTSERRAT ROSELL PUJOL

Ventura Gassol i el sacerdocí

Al número 2.252 de *Catalunya Cristiana* he llegit un interessant article de Josep M. Grau sobre Ventura Gassol. Hi puc afegir alguna cosa realment important: Ventura Gassol volia ser capellà? Ho explico amb un fet viscut personalment.

Quan Ventura Gassol va tornar de l'exili, va tenir una molt bona relació amb l'arquebisbe de Tarragona, Josep Pont i Gol. Poc abans de morir, els parents el van portar a Tarragona per parlar amb l'arquebisbe. Quan va marxar de la Casa de l'arquebisbat, com que anava amb cadira de rodes, el vam posar al seient del cotxe. Mentre el seu parent donava el tomb al cotxe per situar-se al seient del conductor, Ventura Gassol em fa un gest amb la mà de voler dir alguna confidència. I em diu: «Mossèn, jo encara no sé si no m'havia d'haver ordenat de capellà.» Vaig tenir una sorpresa molt gran. No hi ha cap testimoni. Jo sol. Però dono fe que això és veritat.

MN. MIQUEL BARBARÀ ANGLÈS
Prevere de l'arquebisbat de Tarragona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

«No recollim gent, acollim persones»

El treball incansable de sor Lucía Caram per ajudar els ucraïnesos amb el suport del papa Francesc

Sor Lucía al cementiri de Lviv, a Ucraïna, on va viatjar el 16 de desembre.

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

SOR LUCÍA CARAM
«En la darrera carta el papa Francesc em diu que ens acompanya en aquesta contemplació de Jesús que es troba en agonia a Ucraïna, un poble que està sent martiritzat»

«No recollim gent, acollim persones», exposa sor Lucía Caram, que el divendres 16 de desembre va viatjar a Ucraïna. Ha estat el catorzè viatge al país massacrat i martiritzat que continua necessitant la solidaritat de tothom. Nou d'aquests viatges els ha fet amb l'Associació de Voluntaris de Caixabank i Missatgers de la Pau.

En aquest treball incansable per ajudar els ucraïnesos, sor Lucía compta amb l'acompanyament espiritual del papa Francesc: «En un dels últims viatges em van acompanyar dos assessors seus (Jordi Bertomeu i Juan Carlos Cruz, que van portar rosaris que els havia donat el Papa per entregar al país), però cada viatge m'envia una carta. En la darrera carta em diu que és relativament fàcil contemplar el Senyor en la Transfiguració, però que el més difícil és contemplar-lo en el Calvari, i que ens acompanya en aquesta

contemplació de Jesús que es troba en agonia a Ucraïna, un poble que està sent martiritzat».

«El papa Francesc viu amb molta tristesa i dolor aquesta situació», ha exposat sor Lucía en declaracions a *Catalunya Cristiana*. I ha afegit: «Sé que està utilitzant tots els recursos que té per poder aconseguir l'intercanvi de presoners d'un cantó i de l'altre, i que desitjaria poder visitar Rússia i Ucraïna.»

L'impuls de sor Lucía des de la Fundació del Convent de Santa Clara de Manresa, amb l'ajuda de particulars i empreses i el suport de l'Associació de Voluntaris de Caixabank i Missatgers de la Pau, ha permès obrir el corredor humanitari més important de l'Estat espanyol. Corredor que permet portar persones que fugen de la guerra o militars ferits, molts d'ells mutilats.

Així, la Fundació del Convent de Santa Clara ha participat en dos

corredors humanitaris amb Open Arms, que han acollit 90 persones que fugien de l'horror de la guerra. Posteriorment, la col·laboració es va ampliar amb l'Associació de Voluntaris de Caixabank, amb la qual va organitzar 11 combois humanitaris, per al trasllat de 550 persones que van ser acollides en famílies, pisos cedits per Caixabank i particulars, i també en pisos llogats per la Fundació.

També s'ha sumat activament al trasllat i gestió de l'atenció mèdica i quirúrgica en hospitals de Madrid i Barcelona de 41 soldats ferits de guerra, que van poder estar acompanyats dels seus familiars, i de 7 malalts oncològics amb les seves famílies.

Per tant, la prioritat continua sent la dels corredors humanitaris, amb el compromís d'activar corredors humanitaris exprés, que permetin portar i retornar cada mes 4 o 5 ferits.

A tot això s'afegeix l'enviament de 75 vehicles, fonamentalment ambulàncies; de 100 equips de reanimació amb els respectius desfibril·ladors i motxilles d'emergència; dos tràilers de medicaments, i dos tràilers més amb nòrdics donats per Masias Maquinaria, a més d'equips per a quiròfan donats pel Clínic que surten el 2 de gener.

«No podem suportar que la guerra duri tant», va manifestar sor Lucía en la roda de premsa oferta dimarts 13 de desembre, en què va fer balanç de la feina feta. Els relats des d'Ucraïna són esfereïdors: «Veure una mare que enterra el seu fill, i que ella mateixa llença terra sobre la sepultura; contemplar com setmana rere setmana creix de forma vertiginosament trista el nombre de tombes de joves soldats, i escoltar el relat de l'horror i la crueltat, de la por i la tensió, tot plegat no es pot descriure.»

Per això, l'objectiu és clar: «Volem mantenir els corredors humanitaris, pal·liar les conseqüències del fred i continuar enviant ambulàncies i pick-ups.»

Pobresa de quilòmetre zero

Més a prop de casa, una de les conseqüències de la guerra també és l'augment de la pobresa. Ho veiem en forma de l'augment del

preu de l'energia o dels aliments. Per això el treball de la Fundació del Convent de Santa Clara, arrelada a Manresa, també és incansable per combatre la pobresa de quilòmetre zero. L'any 2022 s'han atès 24.304 persones, 9.176 famílies, una mitjana de 834 al mes.

L'ajuda és en forma de repartiment d'aliments, gestió de pisos d'acollida i d'impuls del programa Invulnerables contra la pobresa infantil, present en onze territoris de Catalunya. Cal sumar-hi programes d'alfabetització, classes de castellà, horts de proximitat i comunitaris, formació acadèmica per a joves immigrants i revisió de la vista i tractaments a 600 infants cada any.

Un altre resultat tangible del treball de la Fundació, en aquest cas en col·laboració amb els Mossos d'Esquadra, ha estat la reducció del nombre de delictes a Manresa. És fruit d'un programa d'acompanyament de joves extutelats amb antecedents, que ha reduït en un 36,8% els robatoris amb violència i intimidació, i en un 70% els robatoris amb força en establiments, i en un 12,5% els robatoris menors. Ara es vol extrapolar a altres poblacions com Manlleu.

Tot plegat són les dades de l'esforç incansable d'aquesta monja dominica, sor Lucía Caram, que és capaç de moure muntanyes per ajudar les persones que ho necessiten. I ho fa, com diu ella, amb les persones que sumen, no amb les que posen pals a les rodes o obstacles, sinó amb la gent bona. I de gent bona, n'hi ha molta.

Podeu col·laborar amb la Fundació del Convent de Santa Clara: fent un bizum al 05122 o una aportació al compte ES43 2100 3093 0722 0031 6970

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Què passa en el fora de camp?

L'acompanyament als infants que no tenen una llar estable és una realitat que s'està fent crònica

ANNA MARTÍNEZ FERNÁNDEZ
Directora de Fundació Salut Alta

En el món audiovisual s'anomena *fora de camp* tot allò que no es mostra en pantalla, però ja sigui pels diàlegs, els sons o altres elements presents en la imatge enquadrada sabem que està passant. Quan es mostra un parc i sentim nens i nenes rient, tot i no veure'ls directament, entenem que a prop hi deu haver un grup d'infants passant-s'ho bé.

Als informatius, als diaris o a les xarxes haurem vist imatges preses en moments de desnonaments amb homes o dones evidenciant un fort patiment, amb equips judicials, cossos policials, personal tècnic esperant per canviar el pany i, en el millor dels casos, un munt de persones donant suport a qui ha de ser desnonat. Però hi ha tot d'elements que no queden representats en aquestes fotografies: què passa en el fora de camp en aquests moments de tanta fragilitat?

A Badalona durant el mes d'octubre hi ha hagut 40 ordres de desnonament programades. Les xifres fan saltar alarmes, però quan, a més, hi posem noms i cares, es converteix en una situació que fa estremir.

En el fora de camp d'aquests moments hi trobem nens i nenes que estan a l'escola amb l'angoixa de no saber si quan surtin mantindran les quatre parets on habiten. Són infants que potser es troben enmig d'un conflicte

per haver contestat malament a algun company, que porten tot el dia sense voler parlar amb ningú, que no tenen els deures fets o que no disposen del material necessari per seguir la classe. Quan no tens assegurat un dret fonamental com la possibilitat de viure en un espai protector, hi ha altres àmbits que afecten directament el present de la infància: la gestió emocional, les repercussions en la salut mental o la dificultat de rendiment acadèmic en són alguns exemples. En el millor dels casos, quan soni l'últim timbre del dia, el pare o la mare els estaran esperant fora i els comunicaran amb una eufòria immensurable que s'ha aconseguit aturar el desnonament i que els han concedit una pròrroga d'un mes. Un mes per trobar una llar còmoda, agradable i segura?

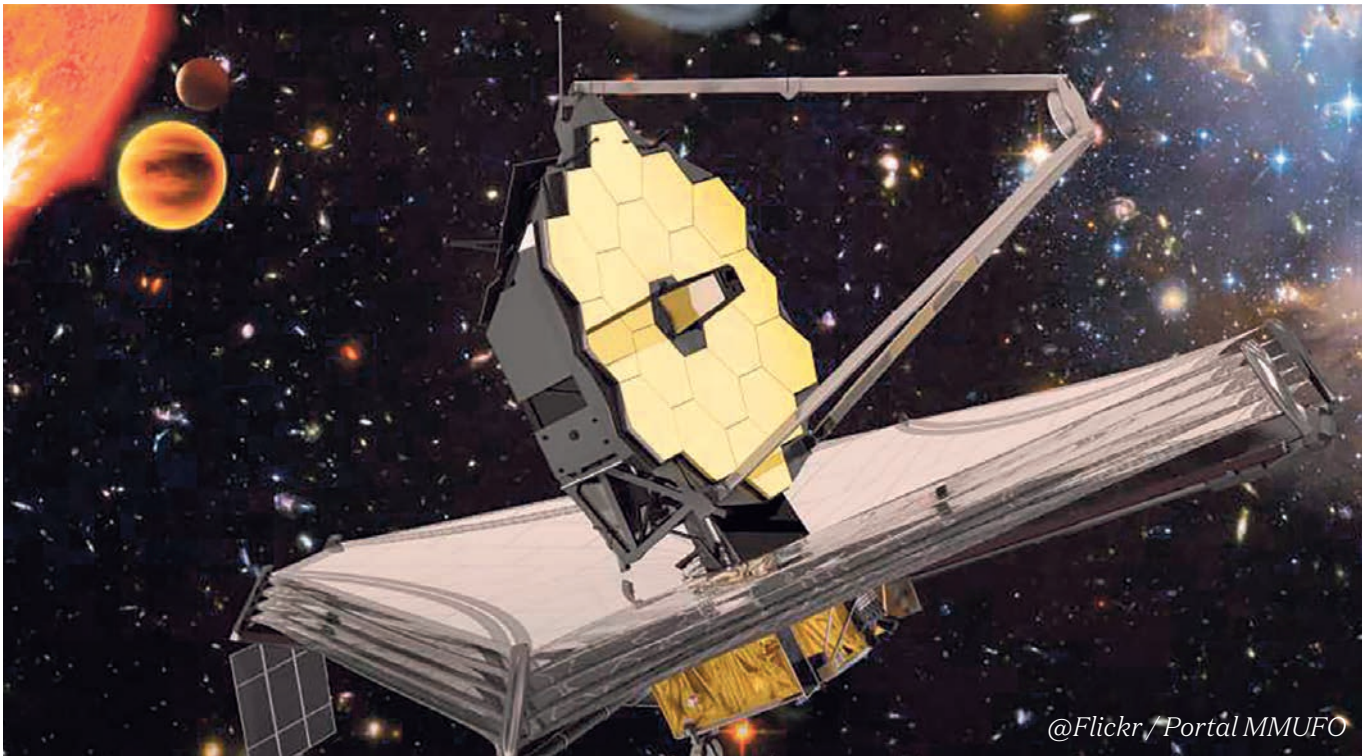
L'acompanyament als infants que no tenen una casa estable, que viuen en un habitatge insalubre o que han de compartir una única habitació amb tota la família és una realitat que s'està fent crònica. I malgrat que els progenitors volen protegir els seus fills i filles, la manca de xarxa social que tenen provoca que l'angoixa, el nerviosisme i les tensions estiguin presents en la convivència familiar.

Darrere de cada desnonament hi ha la violència que pateixen els nens i nenes i, tot i que aquesta no queda reflectida en les dures imatges que veiem, és un dels elements clau del fora de camp que cal abordar. Hem de pensar que aquest patiment del present també afectarà el seu futur i, per tant, assegurar el dret a un nivell de vida adequat dels infants és una mesura de prevenció necessària per oferir la possibilitat de crear trajectòries de vida amb sentit.

Som a Nadal, un moment on recordem el naixement de Jesús en una establia perquè la família no va trobar posada que els acollís. Avui, dos mil anys després, som testimonis de la realitat que viuen moltes famílies del barri buscant una posada on viure amb seguretat i dignitat.

Flickr / Paula Nunes

@Flickr / Portal MMUFO

Aquest telescopi ha inaugurat una nova època per a la ciència de l'astronomia.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

El telescopi James Webb compleix amb èxit la seva missió

Ja us en vaig parlar el 13 de febrer del 2022, quan el posaren en òrbita, que va ser pel Nadal del 2021. És un consol veure que tot va bé, perquè el seu cost va ser molt elevat, uns 10.000 milions de dòlars, fruit de la col·laboració de l'Agència Espacial Nord-americana (NASA), l'Europea (ESA) i la Canadenca (CSA) amb la participació de quinze països més. Però el resultat que se'n va obtenir ara com ara és veritablement espectacular. El telescopi James Webb fa ciència de primer nivell. Ha inaugurat una nova època per a la ciència de l'astronomia, segons opinen alguns experts.

Concretament ha estudiat l'exoplaneta WASP-39 b, que es troba a uns set-cents anys llum. És un planeta gairebé tan massiu com el nostre Saturn, i orbita una estrella que és semblant al nostre Sol, només un 10% més petita. Ho fa a una gran proximitat: el seu any dura només quatre dies dels nostres, consegüentment es troba a una altíssima temperatura, cap a uns 1.000 graus centígrads. Potser és un planeta gasós. Amb aquesta calor no és gens probable que hi hagi vida. Doncs bé, el James Webb n'ha observat moltes coses: conté vapor d'aigua, diòxid de carboni i diòxid de sofre.

Una sorpresa ha estat la troballa del diòxid de sofre amb l'absència de metà. Cal buscar la solució en el fet de la intensa radiació que rep de l'estrella.

Cal dir, però, que, per notables que siguin aquestes dades, són només les preliminars de les que anirà obtenint. Dades que cap dels telescopis terrestres no és capaç de captar. Es pensa ara emprendre l'observació d'altres exoplanetes, més freds que el WASP-39 b. Ja han estat escollits candidats d'entre els prop de 5.000 exoplanetes coneguts. I... n'anirem rebent notícies.

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

TRADICIONS REMEIERES

La canyella

El canyeller (llat., *Cinnamomum zeylanicum*; cast., canelo) és un arbust original del sud-est asiàtic de fulla perenne. Pertany a la família del llozer i creix en terrenys sorrencs, on li plau una pluja moderada i constant, però sense excessius canvis de temperatura. La collita de la part interna de l'escorça de les branques de canyella s'efectua durant el període de les pluges, que és quan és més fàcil de pelar i extreure-la de les branques. L'escorça s'enrotlla i s'asseca, i és quan desprèn la seva peculiar aroma i quan gaudeix del seu exquisit gust dolç i suau. De la baia del canyeller, se n'extreu un oli d'intens perfum.

En el camp de la medicina popular, la canyella s'ha utilitzat contra els refredats i processos febrils, per alleujar els trastorns digestius i per deturar la diarrea. En algunes cultures hi ha el costum d'aromatitzar el vi amb canyella i àdhuc el cafè, la xocolata i, sobretot, les compotes de fruita. La canyella, a més de nombrosos usos culinaris i mèdics, també fou usada ritualment pels egipcis

per perfumar els cadàvers. En efecte, els governants de l'antic Egipte adquirien als caravaners vinguts de l'Orient importants quantitats de canyella. La Sagrada Escripura la considera com un dels millors i més suaus i preuats perfums: «*Sicut cinnamomum et balsamum aromatizans odorem dedi, quasi myrrha electa dedi suavitatis odoris*» (Ecle 24,20). La canyella, agraciada amb un poderós sabor exòtic, és una de les espècies més conegudes i més estimades des de temps antic, car és una espècie que combina, excel·lentment, tant amb el dolç com en el salat.

A partir del segle XVI, els portuguesos i els britànics potenciaren el comerç internacional de la canyella a través dels viatges regulars a l'illa de Ceilan (Sri Lanka) i, també, a Birmània i la Xina, on es conrea una variant de la canyella, la càssia (llat., *Cinnamomum cassia*; cast., canela china o casia), que és d'un color més fosc i és més aspra i picant que la canyella. A l'article vinent us vull parlar del conreu de la xufla i les seves propietats.

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

Arxiver dels Caputxins

© Flickr / La Mary Anne

La canyella s'ha utilitzat contra els refredats i processos febrils i per alleujar els trastorns digestius.

JAUME COPONS (text) i LILIANA FORTUNY (dibuixos)

Garfunkel en directe!

Combel Editorial, 2022, 72 pàg.

En Garfunkel està tan enlluernat pels concursos de talents que n'organitza un al Bosc Blau. Porta per títol «Garfunkel en directe!» i està obert als qui canten, ballen, fan màgia... El concurs provoca un bon enrenou entre tots els seus habitants. En Bitmax i els seus amics treballaran plegats per tornar la pau al bosc.

ANNA MANSO (text) i MARTA SEVILLA (dibuixos)

L'Àlex i el Gandhi al Brasil

Editorial Cruïlla, 2022, 120 pàg.

Els pares de l'Àlex són uns empresaris d'èxit que viatgen constantment, i a ell el deixen «aparcats» en internats de luxe avorridíssims. Ara són al Brasil, i l'Àlex s'escapa per anar a un partit de futbol, però acabarà en una favela de São Paulo. Sort que l'acompanya un gos tan especial com el Gandhi!

ENRIQUE CALICÓ (text) i PILARÍN BAYÉS (dibuixos)

Un invitado sin invitación

Amazon, 2022, 36 pàg.

Un any més per Nadal, i ja en fa vint-i-cinc, l'escriptor Enrique Calicó ens ofereix un entranyable conte dins de la col·lecció Teatrillos. El nexxe d'unió és sempre la figura de l'avi i les seves didàctiques converses amb familiars i amics. Aquesta vegada un dels protagonistes de la trama és un gos enorme de color tigrat.

MÓNICA RODRÍGUEZ (text) i ÀNGEL TRIGO (dibuixos)

Rei

Edebé, 2022, 172 pàg.

És hivern i fa molt fred. Un nen s'escapa de casa perquè el seu padrastre el maltracta. Es refugia sota una gran canonada, prop de les vies del tren. Amb una gossa del carrer, i amb la bandada de gossos que lidera, el nen haurà d'aprendre a sobreviure. Aquest llibre va obtenir el premi Edebé de literatura infantil 2022.

XAVIER CASTANYER (text) i ÒSCAR JULVE (dibuixos)

Amb l'aigua al coll!

Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2022, 148 pàg.

Any 1493. Un vaixell misteriós travessa l'Atlàntic, rumb cap al Nou Món. A bord, mercenaris traïdors volen aconseguir l'or de les Índies. Enmig de tanta ambició, en Roc i la Bruna, dos bessons entremaliats, s'hauran d'enfrontar als perills de l'oceà, a les armes dels mariners i als enigmes d'una civilització desconeguda.

JORDI CERVERA (text) i ROGER OLMOS (dibuixos)

Mar de lletres

Editorial Baula, 2022, 80 pàg.

Randemar és un poble mariner de cases petites de parets blanques. En Quimet, quan no té escola, surt a pescar amb barca juntament amb el seu pare i el seu avi fins que un dia passa un fet sorprenent: a la xarxa no hi ha ni un peix, sinó lletres, moltes lletres. Què en faran, de tantes lletres? En Quimet té una idea...

CRÍTICA DE CINE

LLUCIÀ POU SABATÉ

Doctor en Teologia i llicenciat en Filosofia i Lletres

METRÓPOLIS

DIRECCIÓ: Fritz Lang
 GUIÓ: Thea Von Harbou
 MÚSICA: Bernd Schultheis, Gottfried Huppertz
 REPARTIMENT: Gustav Fröhlich, Brigitte Helm, Alfred Abel, Rudolf Klein-Rogge, entre altres
 Alemanya, 1927

«Metrópolis», una profecia de 1927 per al nostre segle XXI

Produïda l'any 1927, *Metrópolis* és una pel·lícula muda dirigida per Fritz Lang. Representa una ciutat del segle XXI on els obrers viuen en un gueto subterrani on també treballen a la fàbrica que alimenta la ciutat de dalt i no poden mesclar-se amb els del món superior.

Freder és el fill del dirigent de *Metrópolis*, que té bon cor, contempla les pèssimes condicions en què viuen els seus germans oprimits. Maria és la protagonista que sustenta l'ànim dels obrers en unes catacumbes, i que serà medidora entre tots dos mons.

Les escenes amb les masses d'obrers entrant i sortint de la fàbrica semblen una premonició del que passaria amb els jueus als camps d'extermini durant la Segona Guerra Mundial, i és emblemàtica la imatge de forns crematoris en la visió del Mediator quan explota una màquina —anys més tard Hitler ho faria realitat.

Batega a la pel·lícula la neces-

itat d'una justícia en aquest món: «On són els homes que amb les seves mans van aixecar aquesta ciutat?», pregunta Freder al seu pare, el «cervell» de la ciutat, el qual li respon: «On els pertoca. A les profunditats.» Els obrers no necessiten vigilants, actuen d'una manera mecànica sense cap necessitat de repressió, estan sense ànima, sense interioritat fins que la figura de Maria els guia cap a alguna cosa més.

Maria en unes noves catacumbes cristianes de la clandestinitat de *Metrópolis* prepara l'esperança del poble mentre esperen un Mediator, el qual té una missió que Maria li ensenya: «Mostra'ls a tots dos el camí cap a l'altre...»

Designada Patrimoni de la Humanitat per la Unesco, la pel·lícula té elements bíblics i messiànics per rescatar el món d'una existència cosificada, on hi ha forces del mal que volen impedir a les persones la seva interioritat, el seu cor.

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

JOSEP MIQUEL BAUSSET
Monjo de Montserrat

Eix vertebrador de catalanitat

DAVID PAGÈS I CASSÚ

Baules. Cartes generacionals
MMV Edicions, 2022, 271 pàg.

El *Diccionari català-valencià-baleà* defineix la paraula *baula* així: «Cada una de les anelles que formen una cadena.» I és precisament *Baules* el títol del nou llibre de David Pagès i Cassú, un treball de tres anys, «gran, minuciós i acurat», com diu l'escriptor Josep Valls, on l'autor d'aquesta obra ens presenta les cartes que quaranta-cinc persones escriuen a familiars o amics absents físicament i a joves. Aquestes persones que escriuen aquestes cartes fan com de baula d'una llarga cadena de personatges referencials (anònims o coneguts) que han estimat i han treballat pel nostre país.

En aquestes cartes, com diu David Pagès a la introducció del llibre, «hi apareixen aspectes d'enorme vàlua, alguns dels quals són totalment desconeguts o poc coneguts, relacionats amb el personatge escollit».

El volum té tres grans objectius. El primer, una voluntat clarament didàctica, divulgativa, pedagògica: donar a conèixer personalitats de casa nostra que pertanyen a diferents camps professionals i valorar la seva figura i l'obra. El segon objectiu és transmetre que en el món de la catalanitat hi ha passat, present i futur. El tercer, finalment, mira de canalitzar i fer visibles complicitats, connexions, lligams... que hi ha entre els diferents pobles de parla catalana, començant pel que és el seu eix vertebrador: la llengua, un dels temes que centra el llibre.

Entre aquestes cartes generacionals, hi vull destacar les adreçades a Caterina Albert, Miquel Batllori, Antoni M. Alcover, Josep M. Folch i Torres, Joan Maragall, Francesc de B. Moll, Joan Oró, Maria Rúbies o Jacint Verdaguer, entre d'altres.

Amb el llibre *Baules*, com diu Josep Valls, «David Pagès aconsegueix fites didàctiques i divulgatives», tot donant a conèixer «personalitats nostrades» i «posant de manifest que el país té vida i continuïtat». I és que Pagès és un home apassionat pel nostre país, creu «en les generacions futures i ho fa amb mirada encoratjadora, neta i positiva».

RAUXA

La caritat

El model econòmic i social capitalista ha imposat arreu del món una concepció individualista de l'ésser humà. La prioritat de l'individu occidental és la satisfacció dels propis desitjos, els quals pretén saciar comprant els productes i serveis que la societat no para d'oferir-li. En posar-se un mateix com a centre de tot, la relació amb els altres per força queda afeblida, i tendeixen a convertir-se en un simple mitjà per a la pròpia satisfacció. La gratuïtat és substituïda per l'interès. La plaga de la solitud que s'escampa per tot Occident s'explica en bona part per aquest centrar-se en un mateix: en lloc de portar la felicitat tan desitjada, l'individualisme acaba desembocant en una profunda insatisfacció.

Res més allunyat del model de vida cristiana. L'Església, en assenyalar Crist com el centre de tot, fa que la persona no quedi replegada en ella mateixa; l'empeny a abandonar la mirada entotsolada i a sortir a la recerca amorosa de Déu i dels altres. En el cristianisme la benaurança personal del «jo» passa necessàriament per la del «tu». S'entén així que on hi ha Església hi hagi sempre cristians disposats a ajudar els germans. Mentre que el capitalisme, i en el fons qualsevol altre sistema o ideologia humana, acaba abandonant els febles a la seva sort, l'Església fa sempre mans i mànigues per alçar-los de terra i dignificar-los. No és estrany que moltes de les entitats socials que s'aboquen desinteressadament amb els últims, i sovint a base de voluntaris, siguin cristianes. L'Església no es casa amb cap sistema econòmic, polític o ideològic perquè és l'esposa de Crist i com a tal té cura d'aquests fills no desitjats que el món sempre ha menyspreat.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

SANTA TERESINA

Visita de les relíquies de santa Teresa del Nen Jesús i dels seus pares Lluís i Cèlia en el 150è aniversari del naixement de santa Teresina: el **dilluns 2 de gener**, a les 11.00, missa solemne presidida per Mons. Javier Vilanova i acte d'ofrena a l'amor misericordiós al monestir de la Immaculada de Barcelona (c/ Immaculada, 37); de 15.00 a 17.00, veneració al monestir de la Sagrada Família de Tiana; el **dimarts 3**, a les 8.00, missa i veneració al monestir de la Visitació de Barcelona (passeig Vall d'Hebron, 256); d'11.00 a 17.00, veneració a la parròquia de Sant Enric d'Ossó de l'Hospitalet; a les 18.00, veneració i missa al santuari de Ntra. Sra. del Sagrat Cor de Barcelona (c/ Rosselló, 175).

AMICS DE L'ORGUE DE LES CORTS

El **diumenge 8 de gener**, a les 18.00, concert d'orgue de Cap d'Any amb Jordi Vergés a la parròquia de Santa Maria del Remei de les Corts de Barcelona.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

Els **dilluns del 16 de gener al 27 de març**, a les 19.00, seminari *J. S. Bach, Passió segons sant Joan* amb Francesc Riera i Francesc Roma; els **dilluns del 23 de gener al 27 de febrer**, a les 19.00, seminari *Anatomia del cristianisme* amb Josep Cobo. Més informació: tel. 933 172 338.

Girona

MUSEU D'ART

El **dimarts 3 de gener**, a les 11.30, taller *Fem llum, que arriben els Reis!* per a nens de 6 a 12 anys. Més informació: tel. 972 203 834.

CATEDRAL

El **divendres 6 de gener**, a les 11.00, missa de l'Epifania a la catedral i adoració del Nen.

CONCERT

El **diumenge 8 de gener**, a l'església d'Hostalric, a les 18.00, *Home natge a Hildegard* i el cant de la Sibilla a càrrec de 4Notesclub, i *Nadales d'aquí i d'allà* amb Quartet Terratrèmol a benefici del projecte Murals d'Hostalric per completar el cicle iconogràfic de les capelles del temple.

Sant Feliu de Llobregat

JORNADA DE LA SAGRADA FAMÍLIA

El **diumenge 8 de gener**, a les 12.00, eucaristia presidida pel bisbe Agustí Cortés a la catedral de Sant Feliu.

Tarragona

PASTORETS

El **diumenge 1 de gener i el dissabte 7**, a les 18.00, representació dels pastorets a càrrec del grup infantil al Centre Cultural Sant Jordi de Montblanc.

SANT MAGÍ

El **dissabte 7 de gener**, a les 19.00, concert del cor DaCapo a l'ermita de Sant Magí del Portal del Carro, a Tarragona.

Terrassa

SANTA TERESINA

Visita de les relíquies de santa Teresa del Nen Jesús i dels seus pares Lluís i Cèlia en el 150è aniversari del naixement de santa Teresina: el **dilluns 2 de gener**, a les 18.00, veneració i missa a l'església de l'Immaculat Cor de Maria de Sabadell.

EPIFANIA

El **divendres 6 de gener**, a les 12.00, Mons. Salvador Cristau presideix la solemnitat de l'Epifania a la catedral.

Urgell

PASTORETS

El **divendres 6 de gener i el dissabte 7**, a les 18.00, representació dels Pastorets de Josep M. Folch i Torres al Prat del Roure d'Escaldes-Engordany (Andorra).

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

Director: Òscar Martí Navarro
Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes
Sotsdirectora: Carme Munté Margalef

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana: Carles Armengol, PJ Armengou, Josep Miquel Bausset, Pilarín Bayés, Quique Fernández, Juanjo Fernández, Antonio Gil, Concepció Huerta, Oriol Martín, Lluís Martínez Sistach, Anna Martínez, Ignasi Miranda, Josep Miró i Ardèvol, Glòria Monés, Lucía Montobbio, Rodrigo Moreno, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Xavier Padilla, Joan Palero, Joan Pallarès-Personat, Dolors Parellada, Anna Plans, Lluïa Pou, Valentí Serra, Sebastià Taltavull, Josué Villalón

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catàlunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - Dipòsit Legal B14.387/79

ISSN català: 2938-2238
ISSN internet: 2938-2254

Les opinions expressades pels nostres col·laboradors no reflecteixen necessàriament la d'aquest setmanari

CARME MUNTÉ MARGALEF

En el llibre *Condemnes compartides* (Claret), la Núria Ortín, directora de la Fundació Obra Mercedària, ens acosta el testimoni de 33 persones privades de llibertat en centres penitenciaris de casa nostra però també de Centreamèrica i Moçambic. De forma paral·lela, recull el testimoni dels mercedaris que acompanyen aquestes vides dins de la presó. Una realitat de 800 anys de fidelitat al quart vot de l'orde (donar la vida) que calia donar a conèixer.

L'objectiu del llibre és sensibilitzar i donar a conèixer un món invisibilitzat?

Certament, l'objectiu és donar veu als qui no tenen veu. La idea era, d'una banda, tenir una representació de persones que estan privades de llibertat per explicar què passa dins de les presons. De l'altra, posar en valor l'acompanyament dels mercedaris durant més de 800 anys. Volia veure si realment les vides de dins de les presons canvien amb l'acompanyament d'un mercedari.

Canvien?

Sí. L'acompanyament dels mercedaris transforma vides. Els mateixos mercedaris s'han quedat parats de llegir testimonis tan agraïts i reconverints pel que fa a canvi personal i de valors. Quan hi ha hagut un acompanyament, la gent pot arribar a tenir una altra mirada, una altra esperança, un projecte de vida, un futur. L'intern, quan percep que algú l'estima de forma incondicional i el valora com a ésser humà, viu un procés de canvi espectacular. Pot passar de la foscor més tenebrosa a la llum interior. Els mercedaris parlen de l'acompanyament silenciós, del fet d'estar al costat de les persones sense jutjar-les ni preguntar-los quin delictes han fet, sinó des d'una mirada molt neta i atenta. Diuen que en el judici ja han estat jutjats i que nosaltres no som ningú per tornar-los a jutjar.

El llibre explica històries molt impactants en primera persona, però també descobreix uns homes, els mercedaris, capaços de donar la vida pels altres.

Núria Ortín, autora de «Condemnes compartides»

«L'acompanyament dels mercedaris transforma vides»

Pensava que les històries més impactants serien les dels interns, però molta gent em diu: «Núria, ara t'entenc quan parles dels mercedaris i de la tasca tan brutal que fan.» D'acord amb el quart vot de l'orde, el de donar la vida pels altres, hi ha mercedaris que han viscut situacions molt complicades d'amenaça de mort i, malgrat això, continuen al peu del canó. Després de 800 anys ja tocava aquest reconeixement. També ha estat molt important que vegin el retorn agraït de tantes persones que han ajudat.

És important trencar prejudicis envers el món de la presó?

Cal demostrar que hi ha una conexió entre el que passa dins i fora de la presó. No pots parlar de reinserció quan no saps què passa dins. N'hi ha molts que surten en llibertat sense comptar amb cap

mena d'ajuda, és com sortir a la selva. Cal conèixer i acompanyar aquestes persones.

Dels 33 testimonis que recull al llibre, només quatre són dones. Com s'entén aquesta desproporció?

Les raons són diverses. En primer lloc, perquè els mercedaris treballen pastoralment sobretot en presons d'homes. En segon lloc, perquè senzillament les dones delinquim menys. A més, el que m'he trobat són dones que han delinquit perquè abans han estat maltractades, violades, enganyades i utilitzades. És molt típic que estiguin a la presó perquè han fet de *mules*, és a dir, portant droga, i que hi hagin accedit perquè han amenaçat els seus fills. Algunes són dones molt fràgils que prefereixen més ser dins de la presó que fora, perquè han patit molt.

ràdio
estel

PER UN ANY

PLE DE RÀDIO

US DESITGEM
BONES FESTES